

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ
ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ 2008-09

1. ಪೀಠಿಕೆ:

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ರಂಗವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಳಕಾಣಿಸಿದ ತುಲಾನಾತ್ಮಕ ಮೇಲುಗೈ ಅಂಶಗಳಿಂದಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿವೆ.

- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.
- ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಭೂ-ಹವಾಗುಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ವರ್ಷವಿಡಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ.
- ಅನೇಕ ಬಹು ವಾರ್ಷಿಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ತೀವ್ರ ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಗುಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.
- ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಮತ್ತು ಬರ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸೂಕ್ತವಾಗಿವೆ.
- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿಸಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳಿಸಬಹುದು.
- ನೇರವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿದ ರೈತರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿರುವ ಇನ್ನನೇಕರಿಗೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲಿವೆ.
- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪದಾರ್ಥಗಳಾದ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳು ರಕ್ಷಿತ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವೀಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆ ಉಂಟಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಅವುಗಳ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.
- ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಮಾನವನ ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪುಷ್ಪಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಈ ದಿನೆಯಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪುಷ್ಪಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪುಷ್ಪಗಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಲವು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಇವೆಲ್ಲ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಒಂದು ಅಶಾದಾಯಕವಾದ ನವಶಕೆಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದ್ದು, ರೈತಸಮುದಾಯದ ಪುರೋಚ್ಚವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮ ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ.

2. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ:

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಅದ್ಭುತವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಕೌತುಕಮಯ ಸಂಗತಿಗಳು, ಸಾಧನೆಗಳ ಮೈಲುಗಲ್ಲುಗಳು ಹಾಗೂ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವಂತಹ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವಂತಹದಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಬೇಸಾಯವು ಕೇವಲ ಎರಡೂವರೆ ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದಷ್ಟೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆನ್ನಬಹುದು. ಈ ದಿನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಹೆಸರಿಸಬಹುದಾದ ಪ್ರಯತ್ನವು ಹೈದರಾಲಿ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಹೈದರಾಲಿಯು 1760ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೋಟೆಯ ಬಳಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ರಾಜ್ಯೋದ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದನು. ಕಾಲಾನಂತರ ಇದನ್ನು ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನು ಅನೇಕ ಜಾತಿಯ ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದನು. ಈತನು ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಜಾತಿಯ ಹೂಗಳು, ಹಣ್ಣುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಜಾತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದನು. ದೂರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಮಲಕ್ಕಾ, ಪ್ರಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳು(ಮಾರಿಷಸ್), ಓಮನ್, ಅರೇಬಿಯ, ಪರ್ಷಿಯಾ, ಟರ್ಕಿ, ಜಾಂಜಿಬಾರ್, ಪ್ರಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇತರನೇಕ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳಿಂದ ಹಲವಾರು ಅಪರೂಪದ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಬೇಧಗಳನ್ನು ಈತನು ತರಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದನು. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಹತ್ತಿರದ ಗಂಜಾಂನಲ್ಲಿ ಈತನೊಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಅಂಜೂರದ ತೋಟವನ್ನು ಸಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದನು. ಆಗ ಟಿಪ್ಪು ತರಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಹಲವಾರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಸ್ಯಗಳು ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯಪ್ರಮಾಣದ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿದವು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಉದಾ:ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ (ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಗಾಗಿ), ದ್ರಾಕ್ಷೆ ದಾಳಿಂಬೆ, ಗುಲಾಬಿ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಐರೋಪ್ಯ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳು.

ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ ಪತನದ ನಂತರ,1799ರಲ್ಲಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಗೊಂಡಿತು. ಹಳೆಯ ದಾಖಲಾತಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮೇಜರ್ ವಾಘ್ ಎಂಬ ಸೇನಾ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನು 1819ರವರೆಗೆ ತನ್ನ ಉಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ತದನಂತರ ಈ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಆದ ಮಾರ್ಕ್ವಿಸ್ ವಾರನ್‌ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್‌ನಿಗೆ ಬಳುವಳಿಯನ್ನಾಗಿ ನೀಡಿದನು. ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್‌ನು ಕಲ್ಕತ್ತಾದ ರಾಯಲ್ ಬಟಾನಿಕಲ್ ಉದ್ಯಾನವನದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕನಾಗಿದ್ದ ಡಾ|| ವಾಲಿಚ್‌ರನ್ನು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತೋಟದ ಉಪ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದನು.ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು 1831ರವರೆಗೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು.

1831ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯವು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೊಳಪಟ್ಟ ನಂತರ ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರಿನ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರಾದ ಸರ್ ಮಾರ್ಕ್ ಕಬ್ಬನ್ ರವರ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತು. 1839ರಲ್ಲಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತೋಟದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಕತ್ತಾದ ಅಗ್ರಿ-ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು. 1842ರಲ್ಲಿ ಈ ಸೊಸೈಟಿಯು ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡನಂತರ ಮತ್ತೆ 1856ರವರೆಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಅನ್ನು 1856ರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನಾಗಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಗೊಳಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳ

ಜಾತಿಯ ಮರಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಹಾಗೂ ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೀಯವನ್ನಾಗಿಸಲು ಆಯುಕ್ತರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಭಾಗದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು ಹಾಗೂ ಡಾ|| ಕಿರ್ಕ್‌ಪ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ರವರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದಾದನಂತರ 1858ರಲ್ಲಿ, ಸರ್ ವಿಲಿಯಂ ಹೂಕರ್, ನಿರ್ದೇಶಕರು ರಾಯಲ್ ಬಟಾನಿಕಲ್ ಗಾರ್ಡನ್ಸ್, ಕ್ಯೂ ರವರು ವಿಲಿಯಂ ನ್ಯೂ ರವರನ್ನು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯೋದ್ಯಾನದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರೆಂದು ನೇಮಿಸಿದರು.

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯೋದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಬಹುದಾದ ಸಾಧನೆಯ ಶಕೆಯು 1874ರಲ್ಲಿ ಜಾನ್ ಕೆಮರಾನ್‌ರವರನ್ನು ಈ ತೋಟದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ ನಂತರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆನ್ನಬಹುದು. ಇವರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳೆರಡೂ ಕೈಗೊಂಡಿವು. 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ, ಜಾನ್ ಕೆಮರಾನ್‌ರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಾಗಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ ಮೂಲ ವಿಸ್ತಾರವು 45 ಎಕರೆಯಿಂದ 100 ಎಕರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ಗಾಜಿನ ಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನಿಲ್ಲಿ 1889ರಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿ, ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೇ 1874 ರಿಂದ 1908 ರವರೆಗೆ ಜಾನ್ ಕೆಮರಾನ್‌ರು ಪೂರೈಸಿದ ಸೇವಾವಧಿಯನ್ನು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ 'ಸುವರ್ಣಯುಗ' ವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇವರ ತರುವಾಯ 1908-1912ನ ಅವಧಿಗೆ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಜಿ.ಹೆಚ್.ಕೃಂಬಿಗಲ್ ರವರು 1908ರಲ್ಲಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇವರು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವರು. ಇವರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳಂತೆ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ವಿದೇಶೀಯ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ, ನೆಡಿಸಿ ಸುಂದರೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸುಂದರ ತೋಟಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟರು. ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಜಲಾಶಯದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ಬೃಂದಾವನ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು ಸಹ ಇವರೇ. 1912ರಲ್ಲಿ ಕೃಂಬಿಗಲ್‌ರವರು ಮೈಸೂರು ಉದ್ಯಾನ ಕಲಾ ಸಂಘವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಈ ಸಂಘದ ಮೂಲಕ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು. ಇವರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಬ್ಯಾರೋ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತರಬೇತೀಕೇಂದ್ರಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಇವರು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ 25 ವರ್ಷಗಳ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ 1932 ರಲ್ಲಿ ಸೇವಾ ನಿವೃತ್ತರಾದರು.

ಇವರ ನಂತರ ಹೆಚ್.ಸಿ.ಜವರಾಯರವರು 1932 ರಲ್ಲಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಇವರು ಲಂಡನ್ನಿನ ರಾಯಲ್ ಬಾಟಾನಿಕಲ್ ಗಾರ್ಡನ್, ಕ್ಯೂನಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಂತವರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಭದ್ರವಾದ ಬುನಾದಿ ಹಾಕಿದರು. 1938 ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೆಸರುಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ್ಣು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇವರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ 1942 ರಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಮದ್ದೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಸ್ಯ

ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ನೀಡುವುದು, ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಇವರು 1944 ರಲ್ಲಿ ಸೇವಾ ನಿವೃತ್ತರಾದರು.

ಹೆಚ್.ಸಿ.ಜವರಾಯರವರ ನಂತರ ಕೆ.ನಂಜಪ್ಪನವರು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಸಾಗಿಬಂದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದರು.

ಡಾ:ಎಂ.ಹೆಚ್.ಮರಿಗೌಡರವರು 1951 ರಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತಿಗೊಂಡ ನಂತರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದವು. 1963 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇವರ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಹುದ್ದೆಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಮೊದಲು ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಅನೇಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಈ ಹೊಸ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು.

1965 ರಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಪುನರ್‌ರಚನೆ ಆದನಂತರ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಹುದ್ದೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತಾದವು. ಇದೇ ವೇಳೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಯೋಜನೆಗಳು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು. 1956ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್‌ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ವಿಸ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆದ್ದರಿಂದ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯೆಂದು ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದ ಯಶಸ್ಸು ಇವರದಾಯಿತು.

ಡಾ:ಎಂ.ಹೆಚ್.ಮರಿಗೌಡರವರು ತಮ್ಮ ಸೇವಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇವರು ನಾಲ್ಕು-ಅಂಗಗಳ (Four Limbed) ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಸಹಕಾರಿ ಮಾರಾಟ ಸಂಘ, ಮತ್ತು ಸಸಿ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಸೇವಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಒಟ್ಟು 357 ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಅವರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುವ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕಾ ತಾಕುಗಳನ್ನಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಿದರು. ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ರೈತರ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೀಜಪರೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ, ಮಣ್ಣುಪರೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇದಲ್ಲದೆ, ರಾಜ್ಯದ ಅನೇಕ ನಗರ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ತೋಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯೋದ್ಯಾನದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು 240 ಎಕರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದರಲ್ಲದೇ ಅನೇಕಾನೇಕ ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ನೆಡಿಸಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಣ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರೆಂದರೆ ಡಾ: ಎಂ.ಹೆಚ್. ಮರಿಗೌಡರವರೇ. ಇವರು ಒಣ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ತತ್ವ ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ತಾವು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಪಡಿಸಿದರು.ಇವರ ಈ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆಗೊಂಡ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರು ಒಣ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಮತ್ತು ಬರಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು. ಇದಲ್ಲದೆ

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಅಂತರ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ರಂಗಕ್ಕೆ ಡಾ:ಎಂ.ಹೆಚ್.ಮರಿಗೌಡರು ನೀಡಿದ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಆಯಾಮ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಅಂದು “ಭಾರತದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ರಾಜ್ಯ” ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆಯಿತು ಹಾಗೂ ಡಾ:ಎಂ.ಹೆಚ್.ಮರಿಗೌಡರ ಹೆಸರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಮರವಾಗುವಂತಾಯಿತು.

ಕರ್ನಾಟಕವು ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಂತರ ಇತರ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳು ಅನುಸರಿಸಿದವು. ಈ ಅನುಕೂಲತೆಯಿಂದಾಗಿಯೇ ರಾಜ್ಯವು ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿ, ತೋಟದ ಬೆಳೆಗಳು, ಪುಷ್ಪಗಳ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂತಹ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು.

ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ.
- ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸಸಿ/ಕಸಿ ಗಿಡಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ.
- ಉನ್ನತ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಣ
- ಋಷಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ
- ವಿಶೇಷ ನೀರಾವರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರಿನ ಮಿತವ್ಯಯ ಸಾಧಿಸಲು ರೈತರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವುದು.
- ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ.
- ಸಾಲಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ರೈತರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು.
- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಸ್ಯಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನೆರವು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ ವರ್ಧನೆಗೆ ರೈತರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವುದು.
- ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
- ರೈತರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ತೀವ್ರತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವುದು.

3. ಇಲಾಖೆಯ ಅಂಗರಚನೆ:

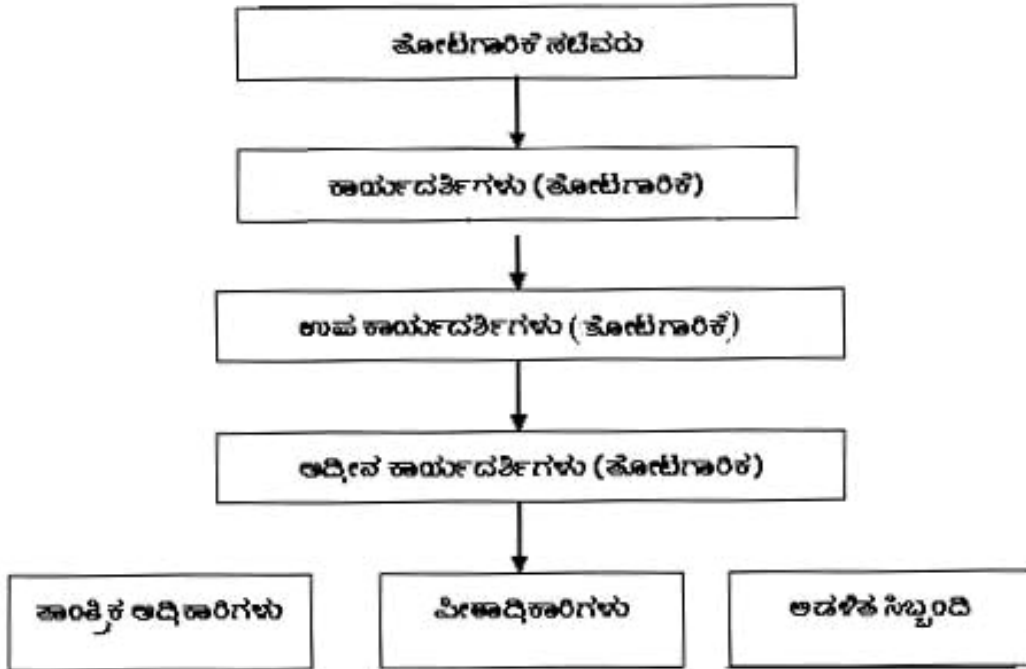
ಇಲಾಖೆಯು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕರ ನೆರವಿಗೆ 4 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಪರ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಹಾಗೂ 7 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಿರಿಯ ಸಹಾಯಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ರಾಜ್ಯವಲಯ) ಇವರು, ರಾಜ್ಯವಲಯದಡಿ ಇರುವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ನರ್ಸರಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯವಲಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರವಲಯ

ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿರಿಯ ಸಹಾಯಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಇಲಾಖಾ ವಿಸ್ತರಣೆಯು ಹೋಬಳಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ವಿಸ್ತರಣೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಹಾಯಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

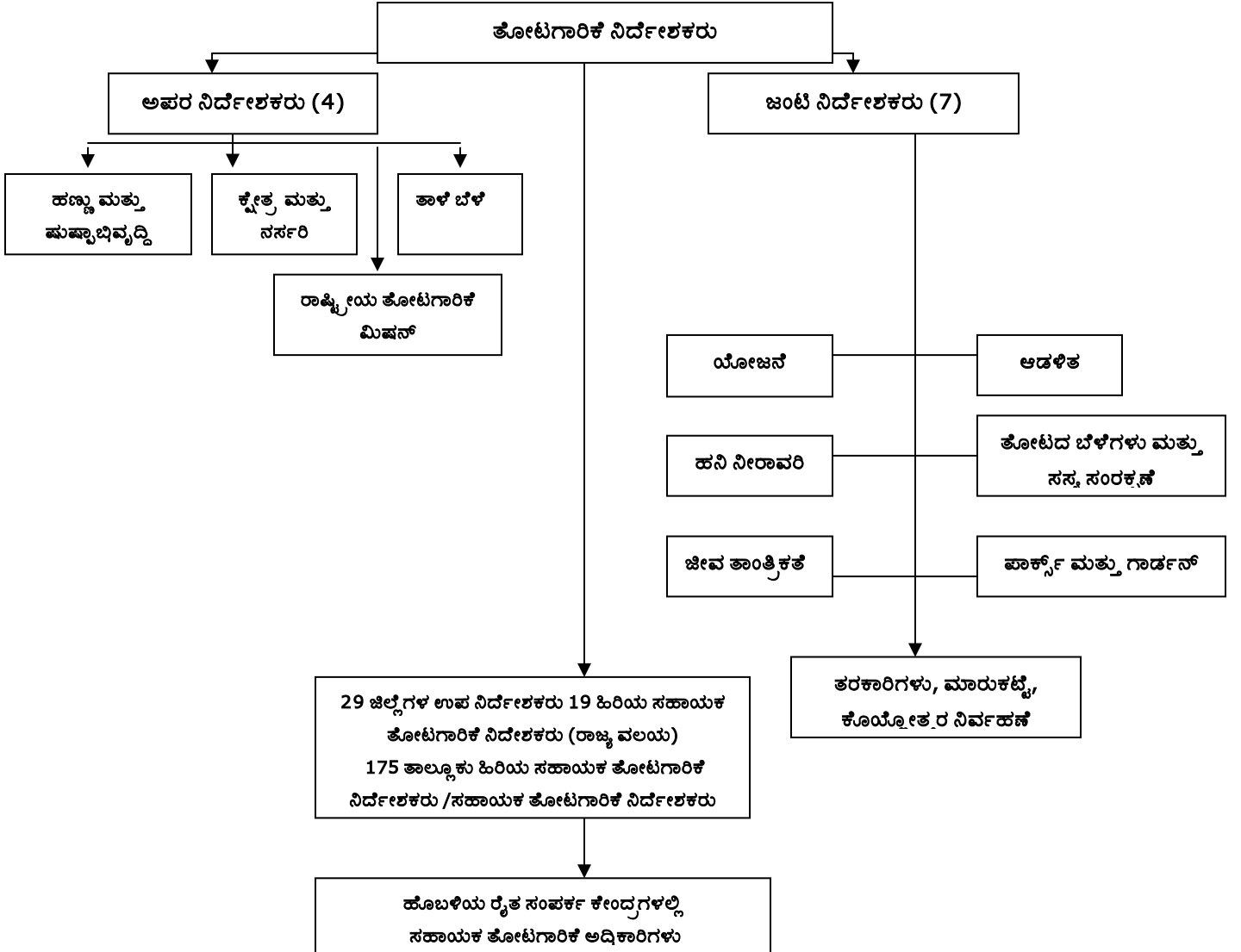
ಇದಲ್ಲದೇ, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವಿಷಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಲು ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರು ಸಹ ಆಯಾ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಚಿವಾಲಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ 4-4-2007 ರಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಂಡು ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಲಾಖೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಸಚಿವಾಲಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಂಗರಚನೆ

ಇಲಾಖೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅಂಗರಚನೆ

ಇಲಾಖೆಯ ವೃಂದ ಬಲ:

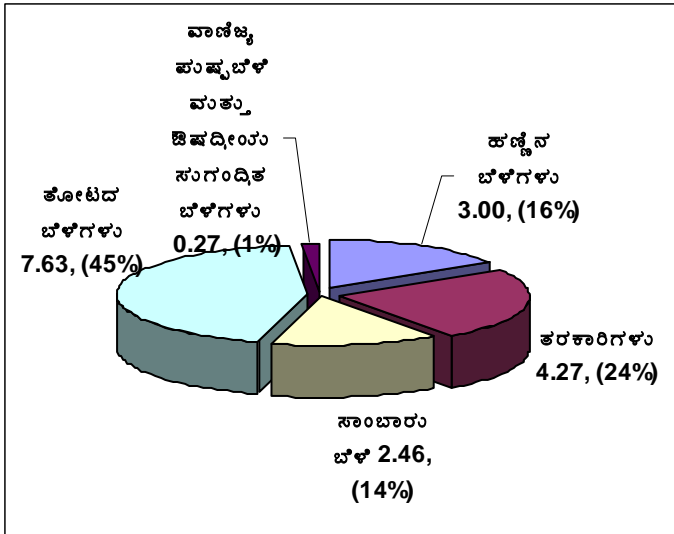
ಹುದ್ದೆ	ಮಂಜೂರಾದ ಒಟ್ಟು ಹುದ್ದೆಗಳು	ಭರ್ತಿ ಆಗಿರುವ ಹುದ್ದೆಗಳು	ಖಾಲಿ ಇರುವ ಹುದ್ದೆಗಳು (as on 01-06-2009)
ಎ-ಗುಂಪು/ವರ್ಗ	204	163	41
ಬಿ - ವರ್ಗ	1480	805	675
ಸಿ - ವರ್ಗ	1559	946	613
ಡಿ - ವರ್ಗ	2127	1607	520
ಒಟ್ಟು	5370	3521	1849

4. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು:

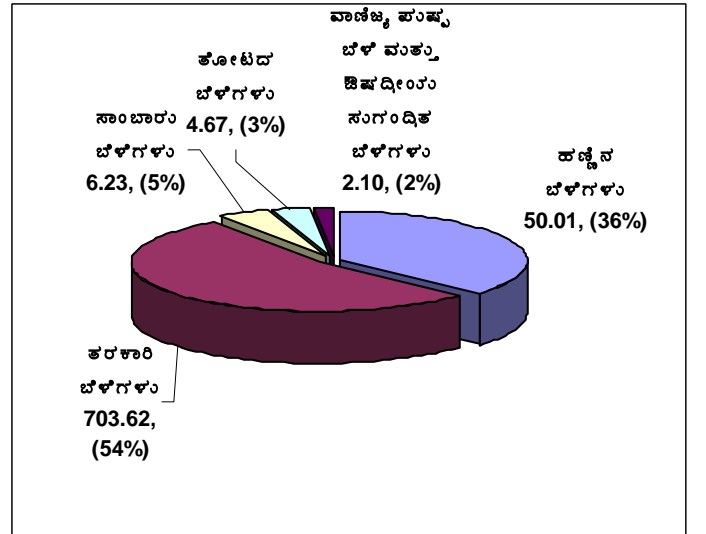
- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 17.63ಲಕ್ಷ ಹೆ. ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನೆ 136.63 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಗಳಷ್ಟಿದೆ (2007-08).
- ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಾಗುವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶವು ಶೇ.14.47 ರಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ, ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೃಷಿ ಮೂಲಗಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇ.40 ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೌಲ್ಯವು ಸುಮಾರು ರೂ 16462 ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ (2007-08)

ಬೆಳೆಗಳು	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಲಕ್ಷ ಹೆ.)	ಉತ್ಪನ್ನ (ಲಕ್ಷ ಟನ್)
ಹಣ್ಣುಗಳು	3.00	50.01
ತರಕಾರಿಗಳು	4.27	73.62
ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆ	2.46	6.23
ತೋಟದ ಬೆಳೆಗಳು	7.63	4.67
ವಾಣಿಜ್ಯ ಪುಷ್ಪ ಬೆಳೆಗಳು	0.25	1.96
ಔಷಧಿ/ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳು	0.02	0.14
ಒಟ್ಟು	17.63	136.63

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಸ್ತಾರ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾನ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಬೆಳೆಗಳು	ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ
1	ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪುಷ್ಪ ಬೇಸಾಯ	1 st
2	ತೋಟದ/ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು	2 nd
3	ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೂ ಬೆಳೆಗಳು	4 th
4	ತರಕಾರಿಗಳು	7 th
5	ಹಣ್ಣುಗಳು	8 th

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾನ

ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	ಮೌಲ್ಯ(ರೂ. ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ) (2007-08)
ಗೇರು ಮತ್ತು ಗೇರು ಬೀಜ	527.05
ಸಾಂಬಾರು ಪದಾರ್ಥಗಳು	245.15
ಬೆಂಗಳೂರು ಗುಲಾಬಿ ಈರುಳ್ಳಿ	60.00
ಮಿಡಿಸೌತೆ	244.50
ಹೂಗಳು	50.00
ದಾಳಿಂಬೆ	20.00
ಕಾಫಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	1307.60
ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳು	415.51

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ 410 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ನರ್ಸರಿಗಳಿದ್ದು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 173 ಕ್ಷೇತ್ರ/ನರ್ಸರಿಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದು, 237 ಕ್ಷೇತ್ರ/ ನರ್ಸರಿಗಳೂ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ/ನರ್ಸರಿಗಳಲ್ಲಿನ ಮರಗಿಡಗಳ ಫಸಲು ಹರಾಜಿನಿಂದ, ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುವ ಕಸಿ-ಸಸಿಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಹಾಗೂ ಇತರೆಗಳಿಂದ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬರುವ ಆದಾಯದ ವಿವರ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ;

ವರ್ಷ	ಆದಾಯ (ರೂ.ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)
2000-2001	808.64
2001-2002	1008.90
2002-2003	1061.34
2003-2004	810.50 *
2004-2005	891.04 *
2005-2006	839.04 *
2006-2007	1032.30
2007-2008	1089.83

* ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ತೀವ್ರಬರದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ.

2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಒಟ್ಟು ರೂ. 14757.44 ಲಕ್ಷಗಳ ಯೋಜನಾಂಶ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಹಾಗೂ ರೂ. 5594.90 ಲಕ್ಷಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಯೋಜನೇತರದಡಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು 37 ಯೋಜನಾಂಶ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 21 ರಾಜ್ಯವಲಯ ಯೋಜನೆಗಳು, 6 ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು 10 ಜಿಲ್ಲಾವಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿವೆ.

2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಬಿಡುಗಡೆ ಹಾಗೂ ವಿನಿಯೋಗ

(ರೂ.ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)					ಯೋಜನೇತರ
ಯೋಜನೆ					
	ರಾಜ್ಯವಲಯ	ಕೇಂದ್ರವಲಯ	ಜಿಲ್ಲಾವಲಯ	ಒಟ್ಟು	
ಆಯವ್ಯಯ	7143.06	5570.82	2043.56	14757.44	5594.90
ಬಿಡುಗಡೆ	5797.53	4532.09	1989.26	12318.88	5594.90
ವಿನಿಯೋಗ	5771.74	4509.42	1962.50	12243.66	5594.90

2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಭೌತಿಕ ಗುರಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ-1ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

5. 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು :

5.1 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಿಷನ್ ಯೋಜನೆ

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಹೊಸದಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಿಷನ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸದರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2005-06 ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಯೋಜನೆಯು 7 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಿಷನ್ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಭೂ-ಹವಾಗುಣಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆಧಾರಿತ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು.
- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹೆಚ್ಚಳ, ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ರೈತ ಸಮುದಾಯದ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಿಷನ್‌ನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಿಷನ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು

ವರ್ಷ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು
2005-06	15	ಬೆಂಗಳೂರು (ಗ್ರಾ), ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು, ಹಾಸನ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಕೊಪ್ಪಳ, ಉಡುಪಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ
2006-07	17	ಬೆಂಗಳೂರು (ಗ್ರಾ), ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು, ಹಾಸನ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಕೊಪ್ಪಳ, ಉಡುಪಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ
2007-08	23	ಬೆಂಗಳೂರು (ಗ್ರಾ), ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು, ಹಾಸನ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಕೊಪ್ಪಳ, ಉಡುಪಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಬೀದರ್, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಧಾರವಾಡ, ರಾಮನಗರ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ.
2008-09	23	ಬೆಂಗಳೂರು (ಗ್ರಾ), ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು, ಹಾಸನ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಕೊಪ್ಪಳ, ಉಡುಪಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಬೀದರ್, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಧಾರವಾಡ, ರಾಮನಗರ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ..

2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು (ಗ್ರಾ) ಹಾಗೂ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ವಿಭಜನೆಗೊಂಡು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ರಾಮನಗರ ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು 23 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ, 15 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ಮಾವು, ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಸಪೋಟೆ, ಮೂಸಂಬಿ, ಅಂಜೂರ, ಅನಾನಸ್, ಬಾಳೆ, ಗೇರು, ಕೊಕೋ, ಕಾಳುಮೆಣಸು, ಶುಂಠಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳು. ಈ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ 23 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಗುಂಪು ಮಾದರಿ (cluster)ಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಇತರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದ ಸಮುದಾಯ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ಬೇಸಾಯ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಪ್ರಸರಣ, ನರ್ಸರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಹಾಗೂ ಸಸ್ಯಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆದ್ಯತೆಯಮೇರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಿಷನ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅನುಮೋದಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ಬೇಸಾಯ (Hi-tech ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸೇರಿ) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಿಷನ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾವಯವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಅಣಬೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, INM, IPM, ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಹಳೆಯ ತೋಟಗಳ ಪುನಶ್ಚೇತನ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಿಷನ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮಿಷನ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲದ ಬೆಂಗಳೂರು (ನ), ಮಂಡ್ಯ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಹಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಿಷನ್ ಯೋಜನೆಯ 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನ ಪ್ರಗತಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ-2 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು 2007-08ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಿಷನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಸಿದೆ.

5.2 ಹಣ್ಣುಗಳು

5.2.1 ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ನೀತಿ ಯೋಜನೆ:

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು "ಕರ್ನಾಟಕ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ನೀತಿ 2007" ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ.

ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು:

1. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಸೂಕ್ತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಘೋಷಿಸುವುದು.
2. ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯೆಂದು ಘೋಷಿಸುವುದು.
3. ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ತಳಿ ಬೆಳೆಯಲು ಹಾಗೂ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿಯಮಗಳ ಸರಳೀಕರಣ.
4. ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಪರವಾನಗಿ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ನಿಯಮಗಳ ಸರಳೀಕರಣ
5. ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡುವಿಕೆ.
6. ಬಂಡವಾಳ ತೊಡಗಿಸುವಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುವುದು.
7. ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುವುದು ಹಾಗೂ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.
8. ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಲು ಕ್ರಮಗಳು

9. ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಉದ್ದಿಮೆ ಮಂಡಳಿ ಸ್ಥಾಪನೆ

ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೊರವಿಯಲ್ಲಿ 141.30 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವೈನ್ ಪಾರ್ಕ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರೆತಿದ್ದು, ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸದರಿ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ತಳಿಗಳು ಹಾಗೂ ನರ್ಸರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲು ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸದರಿ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಈ ಮಂಡಳಿಗೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಕೆಪೆಕ್ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಬೆವೆರೇಜಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಲಿ. ರವರು ಷೇರು ಪಾಲುದಾರರಾಗಿದ್ದು, 2007-08 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಪಾಲಿನ ಷೇರು ಧನವನ್ನಾಗಿ ರೂ.400 ಲಕ್ಷಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ಮಂಡಳಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ರೂ.300ಲಕ್ಷಗಳ ಷೇರುಧನವು ಅನುದಾನದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

5.2.2 ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯ ತೊಂದರೆ ಮೇಲೆ ಮುಂದುವರಿದ ಸಂಶೋಧನೆ ಯೋಜನೆ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾಳಿಂಚೆ ಬೆಳೆಯು, ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಲ್ ಬ್ಲೈಟ್ ರೋಗದಿಂದ ತೀವ್ರ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗಿದ್ದು, ದಾಳಿಂಚೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತಿಗೆ ತೀವ್ರ ಹಿನ್ನಡೆ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಾಳಿಂಚೆ ಬೆಳೆಯ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ, ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಲ್ ಬ್ಲೈಟ್ ರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದುವರಿದ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಧಾರವಾಡರವರಿಗೆ 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರೂ 26.25 ಲಕ್ಷಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

5.2.3 ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವು ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಬೇಸಾಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಾಗೂ ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮ ಕಡಿಮೆಮಾಡುವ ಮೂಲಕ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ವೃದ್ಧಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2007-08ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಬಳಸುವ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳಿಗೆ ಶೇ 50 ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿ ರೂ. 50,000/- ದವರೆಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಟ್ಟು ರೂ.65.625 ಲಕ್ಷಗಳ ಅನುದಾನ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು 21 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರೂ.64.26 ಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು 978 ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

5.2.4 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮಾವು ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವು ಉತ್ಪಾದನೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆ, ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ

ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೊಗ
 'ಳಗೆರೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿಂತಾಮಣಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಾದಿಕೆರೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ
 ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ
 ಯೋಜನೆಯಡಿ ರೂ.430 ಲಕ್ಷಗಳ ಅನುದಾನ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪುಷ್ಪಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಾಜ್ಯದ
 6 ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕೊಡಗು, ಉಡುಪಿ, ಚಿಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ (ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ), ಶಿರಸಿ (ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ),
 ದಾವಣಗೆರೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪ ಹರಾಜು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. 2008-
 09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ರೂ.400 ಲಕ್ಷಗಳ ಅನುದಾನ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದ್ದು ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ
 ಚಿಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪ ಹರಾಜು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಗಳಡಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುದಾನದ
 ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವುದರಿಂದ 2009-10ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು
 ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದು, ಈಗಾಗಲೇ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಲಹೆಗಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು
 ಕ್ರಮವಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

5.2.5 ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಯೋಜನೆ:

2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಯೋಜನೆಯಡಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ,
 ಸಾಮಾಜಿಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಅಲಂಕಾರಿಕ ಗಿಡಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ
 ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು 29 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರೂ.171.50 ಲಕ್ಷಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ
 ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

5.2.6 ಇತರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಅ. ಅಪ್ರಧಾನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಇಲಾಖಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ರೈತರ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸುವಿಕೆ:

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಅನೇಕ ಜಾತಿಯ ಅಪ್ರಧಾನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ
 ತೀವ್ರ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಟ್ಟದನೆಲ್ಲಿ, ಹುಣಸೆ (ಹುಳಿ / ಸಿಹಿ ತಳಿಗಳು), ಪನ್ನೇರಳೆ, ಕಮರಕ, ಬೇಲ,
 ಸೀತಾಫಲ ಜಾತಿಗಳು, ಕೋಕಂ, ಫಾಲ್ಸು, ಫ್ಯಾಶನ್‌ಫ್ರೂಟ್, ಬೆಣ್ಣೆ ಹಣ್ಣು, ಲಿಚ್ಚಿ, ಹಲಸು, ಬ್ರೆಡ್ ಫ್ರೂಟ್,
 ಹಣ್ಣಿನ ಮಲ್‌ಬೆರಿ, ತಿನ್ನುವ ಬಿಲ್ವ, ಚಕ್ಕೋತ, ರಾಂಬೂತಾನ್, ದುರಿಯನ್ ಮಾಂಗೊಸ್ಟೀನ್, ನೇರಳೆ, ಅಂಜೂರ,
 ಇತ್ಯಾದಿ ಅಪ್ರಮುಖ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಇವುಗಳ ತಳಿಗಳನ್ನು ಇಲಾಖಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ರೈತರ
 ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯು ಈಗಾಗಲೇ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ಈ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು
 ನಿರ್ಲಿಂಗ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ನೀಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
 ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಆ. ಹಣ್ಣುಗಳ ರಫ್ತಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ :

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಮಾವಿನ ತಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರಫ್ತು ಯೋಗ್ಯ ತಳಿಗಳಾದ ಬಾದಾಮಿ ಮತ್ತು ಬಂಗನಾಪಲ್ಲಿ ತಳಿಗಳ ಪಾಲು ಶೇ.50 ರಷ್ಟು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಈ ತಳಿಗಳ ಹಣ್ಣುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಸಹ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ರಾಜ್ಯದ ತಾಜಾ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಫ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇರುವ ಮುಖ್ಯ ಅಡಚಣೆಯೇನೆಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಮಾವು ರಫ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ರಫ್ತು ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನದ ತೀವ್ರ ಕೊರತೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಹಲವಾರು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯ್ದ ಮಾವಿನ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ಬಗೆಗಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ರಮಗಳಿಂದಾಗಿ, ತಾಜಾ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳ ರಫ್ತು ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಇ. ಮಾವು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಮೇಳ:

2008ನೇ ಸಾಲಿನ ಮೇ - ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಮಾವು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಮೇಳವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10 ಮಾವಿನ ತಳಿಗಳ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಜನ ರೈತರು ತಾವು ಬೆಳೆದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಡಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಯಶಸ್ವಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತ್ತು.

5.3 ಪುಷ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿ

ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ ಪುಷ್ಪಗಳ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಮಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಸುಮಾರು 25075 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸುಮಾರು 1.96 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟಿದೆ.

5.3.1 ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ ಪುಷ್ಪಗಳು ಇಂತಿವೆ:

ಸೇವಂತಿಗೆ, ಚೆಂಡು ಹೂ, ಕನಕಾಂಬರ, ಹೊರಾವರಣದ ಗುಲಾಬಿ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಸುಗಂಧರಾಜ, ಗೈಲಾರ್ಡಿಯಾ, ಸಂಪಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ ಪುಷ್ಪಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಶೇ.1.42ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಿದ್ದರೂ, ಇವುಗಳಿಂದ ಲಭಿಸುತ್ತಿರುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ರೂ.265 ಕೋಟಿಗಳಿಗೂ ಅಧಿಕ ಎಂಬ ವಿಷಯವೂ ಈ ಪುಷ್ಪಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ರೈತರ ಸರಾಸರಿ ಇಡುವಳಿಗಳು ಅರ್ಧ ಎಕರೆಗಿಂತಲೂ ಚಿಕ್ಕವಾಗಿದ್ದು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಡ ರೈತರೇ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50000 ಬೆಳೆಗಾರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಪುಷ್ಪ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದು, ಸುಮಾರು 2 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ಈ ಹೂಗಳ ಮಾರಾಟ ವಹಿವಾಟುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಕಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

5.3.2 ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪುಷ್ಪ ಕೃಷಿ:

ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನಳವಡಿಸಿ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೀರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಂಡ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕೃಷಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ಮೊದಲ ಬೆಳೆ ಗುಲಾಬಿ ಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಈಗಲೂ ಸಹ ಉನ್ನತ ಬೇಸಾಯದ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ಹೂ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಜರ್ಬೆರಾ, ಕಾರ್ನೇಶನ್, ಹಸಿರುಮನೆ ಸೇವಂತಿಗೆ, ಆಂಥೂರಿಯಂ, ಮತ್ತು ಆರ್ಕಿಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸಹ ಈ ವಿಧಾನದಿಂದ ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 35 ದೊಡ್ಡ ಘಟಕಗಳು (ಕಂಪನಿಗಳು) ಮತ್ತು ಸುಮಾರು 200 ಸಣ್ಣ ಘಟಕಗಳು (ರೈತರು) ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಧಾನದಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಹೈಟೆಕ್ ಪುಷ್ಪಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯ ಸುಮಾರು 200 ಕೋಟಿಗಳಿಗೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.3.3 ಹೊರಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲ್ಪಡುವ ಕಟ್ ಫ್ಲವರ್‌ಗಳು:

ಹೈಟೆಕ್ ಕೃಷಿಯಲ್ಲದೆ ಹೊರಾವರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕೆಲವು ಕಟ್ ಫ್ಲವರ್‌ಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು ಗ್ಲಾಡಿಯೋಲಸ್, ಬರ್ಡ್ ಆಫ್ ಪ್ಯಾರಡೈಸ್, ಸ್ಟ್ಯಾಟಿಸ್, ಗೋಲ್ಡನ್ ರಾಡ್, ಜಿಪೋಪಿಲ್ಲಾ, ಲಿಮೋನಿಯಂ, ಮೈಕೆಲ್ ಮಾರ್ಸ್ ಡೈಸಿ ಮತ್ತು ಡಬ್ಬಲ್ ಸುಗಂಧರಾಜ.

ಪುಷ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಭಾಗದ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ರಾಜ್ಯದ 6 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ (ತುಮಕೂರು, ದಾವಣಗೆರೆ, ಮಡಿಕೇರಿ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಶಿರಿಸಿ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ) ಒಟ್ಟು ರೂ.15.00 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪ ಹರಾಜು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸದರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಪುಷ್ಪಗಳ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವಂತೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ಶೀತಲ ಗೃಹ, ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಕೊಠಡಿ, ಹರಾಜು ಸಭಾಂಗಣ, ಶೀತಲ ವಾಹನ, ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪುಷ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಭಾಗದ ಮಿಸ್ಟ್‌ಚೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಗಿಡಗಳ ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಪಾಲನೆ ಹಾಗೂ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್‌ಡೋರ್ ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಪಿಲೋಡೆಂಡ್ರಾನ್, ಡ್ರೇಸೀನಾ, ಡೈಫೆನ್‌ಬೇಕಿಯಾ, ಆಗ್ಲೋನಿಮಾ, ಹೈಡ್ರಾಂಜಿಯ, ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಫರ್ನ್‌ಗಳು, ಆಂಥೂರಿಯಂ, ಜರ್ಬೆರಾ, ಸ್ಪಾತಿಪಿಲ್ಲಂ, ಐರಿಸ್, ಬಿಗೋನಿಯಾ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ 130ಕ್ಕೂ ಜಾತಿಯ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ತಾಯಿ ಗಿಡಗಳಾಗಿ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆರ್ಕಿಡ್ ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಆರ್ಕಿಡ್‌ಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿ, ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಂಥೂರಿಯಂ ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಂಥೂರಿಯಂ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಹಾಗೂ ಮಿಸ್ಟಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಪಾಲಿ ಹೌಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಗಿಡಗಳು, ಬಳ್ಳಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸೀಡ್ ಪ್ಯಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶೇಡ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಗಿಡಗಳ ತಾಯಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡಲಾಗಿದೆ. ಸಿಮೆಂಟ್ ಕುಂಡಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಕ್ರೋಟಾನ್, ಬೋಗನ್‌ವಿಲ್ಲಾ, ಡೈಫೆನ್‌ಬೇಕಿಯಾ,

ಅಂಧೂರಿಯಂ, ಪಿಲೋಡೆಂಡ್ರಾನ್, ಹವಾಯನ್ ದಾಸವಾಳ ಹಾಗೂ ಶೆಪ್ಲೆರಾ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ತಾಯಿ ಗಿಡಗಳಾಗಿ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೆರಳು ಪರದೆ ಹಂದರದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೆರಳು ಪರದೆ ಹಂದರಕ್ಕೆ ಮಿಸ್ಸಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಂತೆ ಆಗಸ್ಟ್ 2008 ಹಾಗೂ ಜನವರಿ 2009 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಫಲಪುಷ್ಪ ಪ್ರದರ್ಶನ ಅಂಗವಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ಕಛೇರಿಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಹೂಗಿಡಗಳನ್ನು ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುಷ್ಪ ಪ್ರದರ್ಶನ: 2008-09ರಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯ ಪ್ರಗತಿ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುಷ್ಪ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೂಗಳ ಸಂಪತ್ತಿನ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಪುಷ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಭಾಗದ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವ ನಗರೂರು ಮಾದರಿ ಪುಷ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರವು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಮಾದರಿ ಪುಷ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗುಲಾಬಿ, ಸುಗಂಧರಾಜ, ಗ್ಲಾಡಿಯೋಲಸ್, ಜರ್ಬೆರಾ, ಬರ್ಡ್ ಆಫ್ ಪ್ಯಾರಡೈಸ್, ದಾಸವಾಳ, ಕ್ರೋಟಾನ್, ಸಂಪಿಗೆ, ಬೋಗನ್ ವಿಲ್ಲಾ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಕಾರ್ನೇಷನ್, ಲಿಮೋನಿಯಂ, ಲಿಯಾತ್ರಿಸ್, ಐರಿಸ್, ಲಿಲಿಯಂ ಮುಂತಾದ ತಾಯಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಯೋಜನೆಯಡಿ ರೂ.4.25 ಲಕ್ಷ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನಗರೂರು ಮಾದರಿ ಪುಷ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಪುಷ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಭಾಗ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ 0.73 ಲಕ್ಷ ಸುಗಂಧರಾಜ ಗೆಡ್ಡೆಗಳನ್ನು, 1432 ಕುಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪುಷ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ದೂರದರ್ಶನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಆಕಾಶವಾಣಿಯ Phone-in-Programme ಗಳು, ನೇರ ಪ್ರಸಾರದ ಉಪಗ್ರಹ ಆಧಾರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ತರಬೇತಿಗಳು, ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು, ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಹಾಗೂ ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಪುಷ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು / ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪುಷ್ಪ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಿರುವ ರಾಜ್ಯದ ಹಾಗೂ ಹೊರರಾಜ್ಯದ ರೈತರುಗಳು ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಾಕಾರರು ಈ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪುಷ್ಪ ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

5.4 ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳು

5.4.1. ಹೊಸ ತರಕಾರಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಯೋಜನೆ

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ಸುಧಾರಿತ/ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ತಳಿ/ ಓಪನ್ ಪಾಲಿನೇಟೆಡ್ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವು ಸಹ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಲು ಹೊರೆಯಾಗದಂತೆ ತರಕಾರಿ ಬೀಜಗಳ ಖರೀದಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 2007-08ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ “ಹೊಸ ತರಕಾರಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಯೋಜನೆ” ಎಂಬ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು, 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ರೂ. 100.00 ಲಕ್ಷಗಳ ಅನುದಾನದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತೀ ಸಣ್ಣ ರೈತ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಸುಧಾರಿತ/ಹೈಬ್ರಿಡ್/ ಓಪನ್ ಪಾಲಿನೇಟೆಡ್ ತರಕಾರಿ ಬೀಜಗಳ ವಿತರಣೆ, ತರಕಾರಿ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಬೀಜಗಳ ಮಾದರಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರೂ.98.91 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

5.4.2. ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಲಯದ ಪ್ರಗತಿಪರ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಗೊಂಡಿದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾದ ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಪಗಳು ಅತೀ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹಾಳಾಗುವುದರಿಂದ, ಅವುಗಳ ಕಟಾವಿನ ನಂತರದ ಜೋಪಾಸನೆಯು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ಬೆಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿ “ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ” ಎಂಬ ಯೋಜನೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದ್ದು 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 15ರಷ್ಟಿದ್ದ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಶೇಕಡ 25ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ /ವೆನಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕರಣೆ / ಒಣಮೆಣಸಿನಪುಡಿ ತಯಾರಿಕಾ ಘಟಕ/ ಗೇರು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ / ಹರ್ಬಲ್ ಎಕ್ಸ್ಟ್ರಾಕ್ಷನ್ ಘಟಕ / ಈರುಳ್ಳಿ ಶೇಖರಣಾ ಗೋದಾಮುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ (ರಾಜ್ಯವಲಯ) ಯೋಜನೆ ಅಡಿ 2006-07ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ವರ್ಷ	ಭೌತಿಕ		ಆರ್ಥಿಕ	
	ಗುರಿ	ಸಾಧನೆ	ಗುರಿ	ಸಾಧನೆ
2006-07	-	134	864.5	537.17
2007-08	-		100	99.87
2008-09	136	78	200	174.38

5.4.3. ಶೀತಲಗೃಹಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 68 ಶೈತ್ಯಾಗಾರಗಳಿದ್ದು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 60 ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ 4 ಸಹಕಾರಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ 4 ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಶೀತಲಗೃಹಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ/ಸಹಕಾರಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಶೀತಲಗೃಹಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲು ಶೀತಲಗೃಹಗಳು ಬಳಸುವ ಪ್ರತಿ ಯೂನಿಟ್ ವಿದ್ಯುತ್‌ಚ್ಛಕ್ತಿಗೆ ರೂ.1/- ರಂತೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರೂ.34.19ಲಕ್ಷ ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದು, 35 ಶೀತಲಗೃಹಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಶೀತಲಗೃಹಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಹಾಯಧನ (ರಾಜ್ಯವಲಯ)

ವರ್ಷ	ಭೌತಿಕ		ಆರ್ಥಿಕ		ಸಹಾಯಧನ
	ಗುರಿ	ಸಾಧನೆ	ಗುರಿ	ಸಾಧನೆ	
2005-06	36	36	27.96	24.50	ಶೀತಲಗೃಹಗಳು ಬಳಸುವ ಪ್ರತಿ ಯೂನಿಟ್ ವಿದ್ಯುತ್‌ಚ್ಛಕ್ತಿಗೆ ರೂ. 1/- ರಂತೆ ಸಹಾಯಧನ
2006-07	38	33	29.50	28.15	
2007-08	51	42	126.46	125.16	
2008-09	36	35	34.95	34.19	

5.4.4. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಬೆಳೆದಂತಹ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ (ಹಾಪ್‌ಕಾಮ್ಸ್) ನಿಯಮಿತವನ್ನು 1959ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಪ್‌ಕಾಮ್ಸ್ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 326 ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸುಮಾರು 80 ರಿಂದ 100 ಟೆನ್‌ಗಳಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರದ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಪ್‌ಕಾಮ್ಸ್ ಸಂಘದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಮೈಸೂರು, ಮಂಡ್ಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಕೊಡಗು, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ತುಮಕೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಹಾಸನ, ಬೆಳಗಾಂ, ಬಿಜಾಪುರ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಧಾರವಾಡ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ಬೀದರ್, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಒಟ್ಟು 16 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಸದರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಹಾಪ್‌ಕಾಮ್ಸ್‌ಗಳು ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಕೆ.ಹೆಚ್.ಎಫ್ ಮುಖಾಂತರ ಕೆ.ಹೆಚ್.ಎಫ್ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ ಹಾಗೂ 19 ಜಿಲ್ಲಾ ಹಾಪ್ ಕಾಮ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬಲಾಢ್ಯಗೊಳಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯಡಿ 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ರೂ 8.50 ಕೋಟಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ದೊರಕಿದ್ದು ರೂ 8.50 ಕೋಟಿಗಳ ಅನುದಾನ

ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ KHF ಸಂಸ್ಥೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

5.4.5 ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಯೋಜನೆ

2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ದರದಲ್ಲಿ ಕುಸಿತ ಉಂಟಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ದೊರೆತಿದ್ದು 10,000 ಟನ್ ಕೆಂಪು ಅಡಿಕೆ ಖರೀದಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ ವತಿಯಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಯೋಜನೆ ಅಡಿ ಅಡಿಕೆ ಖರೀದಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

5.5. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು:

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸುಂದರ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ, ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ, ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಾದ್ಯಂತ ಹರಡಿರುವ ಸುಂದರ ಉದ್ಯಾನವನಗಳಿಂದಾಗಿ, "ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ನಗರ" ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿಗಳಿಸಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯು, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದ ಅಗಾಧ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಬಳಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜೇಂದ್ರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿಶ್ವ ವಿಖ್ಯಾತ ಬೃಂದಾವನ ಉದ್ಯಾನವನವು ಅದರ ಸಮ್ಮೋಹಕ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಗಳಿಸಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಸುಂದರ ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಇತರೆ ನಗರ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದು, ಜನರು ಈ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ.

5.5.1. ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ತೋಟ

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ತೋಟವು ಸುಮಾರು 240 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದಿರುವ ಅಗಾಧ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ತೋಟವು ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ವಿದೇಶೀಯ, ಅತೀ ವಿರಳ ಹಾಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮರಜಾತಿಯ ಗಿಡಗಳ ಬೃಹತ್ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಪರಿಚಿತವಾಗಿದೆ.

ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೆಡಲಾದ ಹಲವು ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಭವ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮೂಲತಃ ಸಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ತೋಟವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಹಲವಾರು ಸುಂದರ ಹುಲ್ಲುಹಾಸುಗಳು, ಪೊದೆಗಿಳಿಗಳು, ಚಿಕ್ಕ ಪುಷ್ಪ ಹಾಸುಗಳು, ಟೋಪಿಯರಿಗಳು, ಗುಲಾಬಿ ವನಗಳು, ಸಾಲು ಮರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ರಚನೆಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ವೀಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಕರ್ಷಣೆ ಗಳಿಸಿವೆ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ಗೆ ಅಗಾಧ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವೀಕ್ಷಕರು ಆಗಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಉತ್ತಮ ಪರಿಸರದ ವಿಸ್ತಾರಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಮುಂಜಾನೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ನಡಿಗೆದಾರರನ್ನು ನೋಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ದೃಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನೂತನ ಜಾತಿಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಕೆರೆಯು, ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ನೀರುಣಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಕೆರೆಯ ಹೂಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ, ಪುನಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ಪ್ರಾದಿಕಾರವು, ವಿಶ್ವ ವಿಖ್ಯಾತ ಗಾಜಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಸಹ ಪುನಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಉದ್ಯಾನವನದ ಸೌಂದರ್ಯ ಇಮ್ಮಡಿಗೊಂಡಿದ್ದು, ಹಿಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವೀಕ್ಷಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವ ಹಾಗೂ ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ದಿನಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಎರಡು ಭಾರಿ ಫಲ-ಪುಷ್ಪ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಗಾಜಿನ ಮನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಪ್ರೇಮಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ ಗಾರ್ಡನ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

5.5.2 ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್

ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ತಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದು, ಸುಮಾರು 192 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿದೆ. ಮೂಲತಃ ಇದು ಆರ್ಬೋರೇಟಂ ಆಗಿದ್ದು, ಅಗಾಧ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿಶೇಷ ಮರಜಾತಿಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದ ಸರ್ ಮಾರ್ಕ್ ಕಬ್ಬನ್‌ರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪಾರ್ಕ್‌ನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ (1834-61). ಇಂದು, ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್ ತನ್ನ ವಿಶಾಲ ಹುಲ್ಲು ಹಾಸುಗಳು, ಸುಂದರ ಪೊದೆಗಳು, ವಾರ್ಷಿಕ ಹೂ ಹಾಸುಗಳು, ಅಲಂಕಾರಿಕ ಕಾರಂಜಿಗಳು, ವಿಗ್ರಹಗಳು ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಣೀಯ ಕಾಲುದಾರಿ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳಿಂದಾಗಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಈ ಪಾರ್ಕ್‌ನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸುಂದರಗೊಳಿಸಲು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ವಿಶೇಷ ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿದೆ. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಸಂಗೀತ ಕಾರಂಜಿ, ವಿಧಾನ ಸೌಧ ತೋಟಗಳು, ರಾಜಭವನ ಉದ್ಯಾನವನ, ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿವೆ ಹಾಗೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್) ರವರಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ.

5.5.3 ಬೃಂದಾವನ ಉದ್ಯಾನವನ

ಬೃಂದಾವನ ಉದ್ಯಾನವು, ಮೈಸೂರು ನಗರದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ 20 ಕಿ.ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ವಿಶ್ವ ವಿಖ್ಯಾತ ಬೃಂದಾವನ ಉದ್ಯಾನವು ಮೂಲತಃ 1930 ರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜ ಸಾಗರ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅಂದಿನ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ತೋಟದ ಅಧೀಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದ ಜಿ.ಹೆಚ್. ಕೃಂಬಿಗಲ್ ರವರಿಂದ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಂಡು, ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಬೃಂದಾವನ ಉದ್ಯಾನವನವು, ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಅವು ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಬೃಂದಾವನ ಗಾರ್ಡನ್‌ಗಳು, ಬೃಂದಾವನವು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಸಮೋಹಕ ಕಾರಂಜಿಗಳು, ಹಸಿರುಭರಿತ ಹುಲ್ಲುಹಾಸುಗಳು, ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಕ ಸುಂದರ ಟೆರೇಸ್ ಗಾರ್ಡನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೊಂಡಿದೆ. ಸಂಗೀತ ಕಾರಂಜಿಯು ಈ ಉದ್ಯಾನವನದ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಈ ಸುಂದರ ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

5.5.4 ಪಂಪಾವನ ಉದ್ಯಾನವನ

ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 330 ಕಿ.ಮಿ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹೊಸಪೇಟೆ ಸಮೀಪ ಮುನಿರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಪಂಪಾವನ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು 1960ರಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲತಃ ಈ ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ಜಪಾನೀ ಮಾದರಿಯ ತೋಟದಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇದು, ಸಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ತೋಟ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಕ್‌ನ ಗುಣಗಳೆರಡನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ, ಅಗಾಧ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮರಗಿಡಗಳು, ಪೊದೆಗಳು, ಹರ್ಬಲ್ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ. ಸುಂದರ ಪಗೋಡಾಗಳು,

ಅಲಂಕಾರಿಕ ಕಮಾನುಗಳು, ಪರ್ಗೋಲಾಗಳು, ನೀರಿನ ರಚನೆಗಳು, ಹಚ್ಚ ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲುಹಾಸುಗಳು, ಕಾರಂಜಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೂಹಾಸುಗಳು, ಈ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಜನರ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಣೀಕವಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಈ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣ ಸಸ್ಯೋತ್ಪಾದನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿತ/ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ

5.5.5 ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ

ಬೆಂಗಳೂರು ಗಾರ್ಡನ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವೆಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ:ಕೃತೋಇ:233:ತೋಇವಿ:2006, ಬೆಂಗಳೂರು, ದಿನಾಂಕ:20.11.2006 ರಲ್ಲಿ ಮರು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ, ಈ ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಚಿವರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ರವರನ್ನು ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು (ತೋಟಗಾರಿಕೆ) ರವರನ್ನು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಸಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆ ಆಯುಕ್ತರು/ಅಬಕಾರಿ ಆಯುಕ್ತರು ರವರುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿರುವ ಸಮಾನಾಂತರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಉದ್ಯಾನವನ, ತೋಟಗಳು ಮತ್ತು ಪುಷ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿ) ರವರನ್ನು ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಜಂಟಿ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕ ರವರಿಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಬೆಳಗಾವಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ 4 ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಯುತ ಸಮಿತಿ (ಎಂಪಾವರ್ಡ್ ಕಮಿಟಿ) ಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಆಯಾ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆಯುಕ್ತರುಗಳನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉಸ್ತುವಾರಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಪರ/ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಧಿಕಾರಯುತ ಸಮಿತಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ತೋಟಗಳು ಮತ್ತು ಪುಷ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿ) ರವರು ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

5.5.6. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಹವಾಗುಣ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ತೋಟಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವರದಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ತೋಟಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಸಸ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಹುಲ್ಲುಹಾಸುಗಳನ್ನು ಪುನಶ್ಚೇತಗೊಳಿಸುವುದು, ಅಪರೂಪ ಸಸ್ಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸದರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟಾರೆ 18 ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ / ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವುಗಳೆಂದರೆ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯತೋಟ, ಕಬ್ಬನ್ ಉದ್ಯಾನವನ, ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಗಿರಿಧಾಮ, ಫರ್ನ್‌ಹಿಲ್ಸ್ ಊಟ, ನಂದಿ ಗಿರಿಧಾಮ, ಕರ್ಜನ್ ಪಾರ್ಕ್ ಮೈಸೂರು, ದೊಡ್ಡಾಲದ ಮರ ಉದ್ಯಾನವನ ಬೆಂಗಳೂರು, ಕಾವೇರಿ ವನ, ಭವ್ಯ ವನ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ, ರಾಜಾಸೀಟ್ ಮಡಿಕೇರಿ, ಕದ್ರಿ ಪಾರ್ಕ್ ಮಂಗಳೂರು, ಪಂಪಾವನ ಮುನಿರಾಬಾದ್ ಕೊಪ್ಪಳ, ಹ್ಯೂಮ್ ಪಾರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಹಿಡಕಲ್ ಡ್ಯಾಂ ಬೆಳಗಾಂ, ಬಸವವನ ಬೀದರ್, ಬಸವವನ ಬಿಜಾಪುರ, ವೀರನಾರಾಯಣ ಉದ್ಯಾನವನ ಗದಗ್, ನಗರೂರು (ಪುಷ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಭಾಗ) ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ನವನಗರ ಉದ್ಯಾನವನ ಬಾಗಲಕೋಟೆ.

2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರೂ.500.00 ಲಕ್ಷಗಳ ಆಯವ್ಯಯ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ರೂ.499.33 ಲಕ್ಷಗಳ ವೆಚ್ಚ ಭರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನ ಮಾರ್ಚ್ ಮಾಹೆಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇ. 100 ರಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂದುವರೆದು, ಇಲಾಖೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ಗಿರಿಧಾಮಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ / ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವನ್ನಾಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ಗಿರಿಧಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮನರಂಜನಾ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ತಾಣಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಗಿಡಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಗಿರಿಧಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿ ಗೃಹಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ನವೀಕರಣ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ವಿಧಾನಸೌಧದ ವಿವಿಧ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ರೂ.200.00 ಲಕ್ಷಗಳ ವಿಶೇಷ ಅನುದಾನ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಸದರಿ ಅನುದಾನವನ್ನು ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಮಾ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅನುದಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

5.6. ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ

ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ಆದ್ಯ ವಲಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯವಿಶೇಷಣಾ ಆಸಕ್ತಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹುಳಿಮಾವು ಬಯೋಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಕೇಂದ್ರದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಈ ಕೇಂದ್ರವು ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೇ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದ ಏಕೈಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕೇಂದ್ರದ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ದಿನಾಂಕ 21-1-2001 ರಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ, ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರಿಯ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಪರಿಕರಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ರೈತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುವುದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರವು ಸಸ್ಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ದಾಖಲಾತಿ, ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಾವಯವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಸಸ್ಯ ಪೋಷಕಾಂಶ, ಸಸ್ಯ ನೈರ್ಮಲೀಕರಣ, ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ, ರೋಗ ಗುರುತಿಸುವ

ಸೌಲಭ್ಯ, ಸಾವಯವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ತರಕಾರಿ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವಿವರ ಇಂತಿದೆ;

5.6.1.1. ತಳಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ದಾಖಲಾತಿ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದು, ನಂಜನ ಗೂಡು ರಸಬಾಳೆ, ಮೈಸೂರು ವೀಳ್ಯದೆಲೆ, ಉಡುಪಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಹೆಸರಿಸಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ರಾಜ್ಯದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ 2500 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಔಷಧೀಯ ತಳಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ತಳಿಗಳು ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ. ಇಂತಹ ತಳಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ, ದಾಖಲಾತಿ ಮಾಡಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವ ಸವಾಲನ್ನು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದು, 2005-06 ನೇ ಸಾಲಿನ ವರೆಗೆ 580 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಔಷಧಿ ಹಾಗೂ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು, 235ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ ಡಿ.ಎನ್.ಎ ಮಾರ್ಕರ್ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಮೂಲಕ ದಾಖಲಾತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 2006-07 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 36 ವಿರಳ ಜಾತಿಯ ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ 30 ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಅಲಂಕಾರಿಕ ಜಾತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಇದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ದಾಖಲಾತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದುವರೆದು 2007-08 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 51 ವಿರಳ ಜಾತಿಯ ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ 45 ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಅಲಂಕಾರಿಕ ಜಾತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಇದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ದಾಖಲಾತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20 ವಿರಳ ಜಾತಿಯ ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ 36 ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಅಲಂಕಾರಿಕ ಜಾತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ದಾಖಲಾತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

5.6.1.2. ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ

ಅಂಗಾಂಶ ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಹಸಿರುಮನೆ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಈ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಅಂಗಾಂಶ ಕೃಷಿ ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮೀಡಿಯಾ ತಯಾರಿಕೆ, ಸ್ಟರಿಲೈಜೇಷನ್, ಇನಾಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆಧುನಿಕ ಅಂಗಾಂಶ ಕೃಷಿ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ಈ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ಹಾಗೂ ಹಸಿರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಬಾಳೆ, ಆಂಧೂರಿಯಂ, ಆರ್ಕಿಡ್ಸ್, ಕ್ಯಾಲಾಲಿಲ್ಲಿ, ಪಚೋಲಿ, ಚಿರೇನಿಯಂ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಔಷಧಿ ಹಾಗೂ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಈ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿ, ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 30 ವಿಧದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಅಂಗಾಂಶ ಕೃಷಿ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾವು, ಸಪೋಟ, ಹಲಸು, ರೋಸ್ ಆಪಲ್, ದಾಳಿಂಬೆ, ನಿಂಬೆ, ಸೀಬೆ, ಚಕ್ಕೋತ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಅಪ್ರಧಾನ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಹಸಿರು ಮನೆ ಹಾಗೂ ನೆರಳು ಪರದೆ

ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆದರದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗಾಂಶ ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಹಸಿರುಮನೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ರೂ.62.00 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು 8.01 ಲಕ್ಷ ಗಿಡಗಳ ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಈ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

5.6.1.3. ಸಸ್ಯ ಪೋಷಕಾಂಶ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ

ಹೊಸದಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿನ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸೂಕ್ತತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯಿರುವ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಹ ಮಣ್ಣು, ನೀರು ಹಾಗೂ ಎಲೆ ಮಾದರಿಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಅಗತ್ಯ. ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದ ಸಸ್ಯ ಪೋಷಕಾಂಶ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು, ನೀರು ಹಾಗೂ ಎಲೆ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಲು ಆಧುನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸಿದ್ದು, ವಿಶ್ಲೇಷಣಾಧಾರಿತ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ನೀಡಲು ನುರಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ, ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ, ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ನಿಯಂತ್ರಕಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕಗಳಲ್ಲಿನ ರೆಸಿಡ್ಯೂ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ನುರಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿರುವ ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ Mercury, Lead, Cadmium ಮುಂತಾದ ಬಾರಿ ಲೋಹಗಳ ಅಂಶವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಿಂದ ರಫ್ತಾಗುವ ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರೋಗ ಮತ್ತು ಕೀಟ ಬಾದೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಸಹ ಕೈಗೊಂಡು ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ 'ಸಸ್ಯ ನೈರ್ಮಲೀಕರಣ ಪ್ರಮಾಣ' ಪತ್ರಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 2176 ಮಾದರಿಗಳ ಮಣ್ಣು, ನೀರು ಹಾಗೂ ಎಲೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, 4 ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆ ಮಾದರಿಗಳ ರಾಸಾಯನಿಕ ಅಂಶಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, 290 ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾದರಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, 80 ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಉಳಿಕೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, 190 ಸಸ್ಯ ನೈರ್ಮಲೀಕರಣ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಹಾಗೂ 17 ಬಾರಿ ಲೋಹ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

5.6.1.4. ಜೈವಿಕ ಪರಿಕರಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆ

ಸಾವಯವ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಪ್ರಿಯ ಪರಿಕರಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರವು ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ, ಜೈವಿಕ ನಿಯಂತ್ರಕಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗುವ ಸಾರಜನಕ ಸ್ಫಿರಿಕರಿಸುವ ಗೊಬ್ಬರ, ರಂಜಕ ಕರಗಿಸುವ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಗೂ ಮೈಕೋರೈಜಾ, ಫಂಗೈಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜೈವಿಕ ನಿಯಂತ್ರಕಗಳಾದ ಟ್ರೈಕೋಡೆರ್ಮಾ, ಸ್ಟ್ರೆಪ್ಟೋಮೋನಾಸಗಳನ್ನು ಸಹ ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಕಲ್ಚರ್‌ಗಳಾಗಿ ರೈತರುಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. 2008-

09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 85 ಟನ್ ವಿವಿಧ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ/ನಿಯಂತ್ರಕಗಳ ಹಾಗೂ 36 ಟನ್ ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ.

5.6.1.5. ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿಸುವಿಕೆ

ಸಾವಯವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಔಷಧಿ ಹಾಗೂ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ, ಸಾವಯವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮುಕ್ತ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ತರಕಾರಿ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆ, ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಬಳಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ, ರೈತರುಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತರಬೇತಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 6 ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೇಳ (**1st ASSOCHAM Herbal International Summit-cum-Exhibition on Medicinal and Aromatic Products, Spices (hi-MAPS), New Delhi**) ಮತ್ತು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೇಳದಲ್ಲಿ (**Bangalore-Bio 2008**) ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಯೋಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಕೇಂದ್ರ, ಹುಳಿಮಾವಿಗೆ ಅನೇಕ ಗಣ್ಯರು ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಕೇಂದ್ರದ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು, ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳು, ನರ್ಸರಿ, ಮ್ಯೂಸಿಯಂಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಗಣ್ಯರು ಭೇಟಿ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದ ಗಣ್ಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರಾದವರೆಂದರೆ, ಶ್ರೀ.ಪೀಟರ್ ಕೆನ್ ಮೋರ್, **Deputy Director of Plant Production and Protection, FAO, Rome, Italy**, ಶ್ರೀ.ಬಿ.ವಿ.ಗೋಪಾಲರೆಡ್ಡಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಔಷಧಿ ಬೆಳೆಗಳ ಮಂಡಳಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಶ್ರೀ.ಅಮನ್ ದೀಪ್ ಸಿಂಗ್ ಗಿಲ್, Ministry of External Affairs, ನವದೆಹಲಿ, ಶ್ರೀ.ಎಸ್.ಕೆ.ಬೆಳ್ಳುಬ್ಬಿ, ಮಾಜಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಚಿವರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಭೂತಾನ್‌ನ ಕೃಷಿ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ.ಶರಬ್ ಗ್ಯಾಲ್‌ತುಷೇನ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ:8-12-2008 ರಿಂದ 12-12-2008 ರವರೆಗೆ **Invitro International** ರವರ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ **4th International Symposium on Acclimatization and Establishment of Micro propagated Plants** ಎಂಬ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಸದರಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 100 ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಿಷನ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ಒಟ್ಟು 963 ರೈತರು/ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು/ರೈತ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಇತರರಿಗೆ ತರಬೇತಿ/ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜೈವಿಕ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.6.2. ಸಾವಯವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ವಿನಾಶವು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಜಿ ತರುವಂತಹ ವಿಷಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಸಾಯನಿಕಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಅತಿಯಾದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಕಡಿಮೆ

ಯಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯನ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯಾಸೋಪೇಟೆ, ಭೂಮಿಯ ವಿನಾಶ ಹಾಗೂ ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಪರಿಸರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಪದ್ಧತಿಯು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಹುಳಿಮಾವು ಜೈವಿಕ ಕೇಂದ್ರದ ಇಡೀ 42 ಎಕರೆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸಾವಯವ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ದೃಢೀಕರಣ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ಹಾಗೂ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ, ಮಿಶ್ರಬೆಳೆಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸರ ಪ್ರಿಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ ಪರಿಕರಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಮಿಶ್ರಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಳೆ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ, ಹಸಿರೆಲೆ ಗೊಬ್ಬರ, ಅಮೃತ ಮಿಟ್ಟಿ, ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಗೂ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮೂಲಕ ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ಜೀವಿಗಳ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಕೇಂದ್ರವು ಮಣ್ಣು, ನೀರು ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ 4 ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಘಟಕಗಳಿದ್ದು ಕ್ಷೇತ್ರದ ನರ್ಸರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಕೆರೆಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆರೆಗಳು ಜೈವಿಕ ಕೇಂದ್ರದ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಪುನಶ್ಚೇತನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಸಾವಯವ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ “ವಿಶ್ವ ಕೈತೋಟ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಸಾವಯವ ಕೈತೋಟ ನಿರ್ಮಾಣದ ಬಗ್ಗೆ” ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ದಿನಾಂಕ:23-8-2008 ಮತ್ತು 24-8-2008 ರವರೆಗೆ ಜೈವಿಕ ಕೇಂದ್ರ, ಹುಳಿಮಾವಿನಲ್ಲಿ ಡಾ:ಯಲ್ಲಪ್ಪರೆಡ್ಡಿ, Renowned Environmentalist ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು.

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬಯೋಡೈಜೆಸ್ಟರ್‌ನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು **Common wealth Association for Public Administration and Management (CAPAM)** ಯಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದ **Biodigester-An Innovation for Organic Farming** ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ **Westindies** ನ **Barbodas** ನಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ:16-10-2008 ರಿಂದ 18-10-2008 ರವರೆಗೆ ಜರುಗಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆವತಿಯಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಪರ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ನರ್ಸರಿ ರವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದು, **Biennial International Innovation** ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿರುತ್ತದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಿಷನ್ ಅಡಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2000 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಹಾಗೂ 4000 ಕ್ಷೂ ಹೆಚ್ಚು ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

5.6.3. ಸುಗಂಧ ಮತ್ತು ಔಷಧಿ ಬೆಳೆಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರಕೃತಿ ದತ್ತವಾದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಹವಾಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಗಿಡಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಪಚ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಅಚ್ಚ ಹಸುರಾದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಡೆಕ್ಕನ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯ ಕುರುಚಲು ಕಾಡುಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಔಷಧಿ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಸಂಪದ್ಭರಿತವಾಗಿದ್ದು 2500 ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಔಷಧಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ವಿವೇಚನಾರಹಿತವಾಗಿ ಕಾಡುಗಳ ನಾಶ, ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಈ ಬೆಳೆಗಳ ಸಮಗ್ರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿರುವ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಔಷಧಿ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತಿವೆ.

ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಔಷಧಿ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ 50 ರಷ್ಟು ಸಸ್ಯಗಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಮರದ ಜಾತಿ ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ತೊಗಟೆ ತೆಗೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ತೆಗೆಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಯ್ಲು ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅನೇಕ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಮರಗಳು ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಔಷಧಿ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಹಾಗೂ ವಹಿವಾಟುದಾರರಿಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೊಯ್ಲು, ಒಣಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಾಗಿ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಔಷಧಿ ತಯಾರಿಸುವ ಘಟಕಗಳು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿವೆ.

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ವಿನಾಶವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬಳಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಔಷಧಿ ಗಿಡಗಳ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಬೆಳೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳೆಂದರೆ; ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸಸಿಗಳು ದೊರೆಯದಿರುವುದು, ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿ, ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾಹಿತಿ ದೊರಕದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ, ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃತಕ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರುವುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಳಪೆಯಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಗಿಡಗಳ ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ಬೇಸಾಯವು ರೈತರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಲಾಭದಾಯಕ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ರೈತರು ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ಸಸ್ಯಗಳ ನೈಸರ್ಗಿಕ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಲು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು 11 ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ಹಾಗೂ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ರೈತರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ, ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಸೇವಾ ಸಂವರ್ಧಕ (ಫೆಸಿಲಿಟೇಟರ್) ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತ, ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅವಶ್ಯಕ

ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಶೋಧನೆ, ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ನಡುವೆ ಪಾಲು ಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

5.6.4. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು:

ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿನಾಶದಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಔಷಧಿ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ನೆಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಔಷಧಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ರೈತ ಸಮೂಹಗಳ ಮುಖೇನ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಔಷಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೀಗಿಸಲು 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಔಷಧಿ ಬೆಳೆಗಳ ಮಿಷನ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸದರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ವಿವಿಧ ಔಷಧಿಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು ಬೇಸಾಯ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡ 20, ಶೇ.50 ಮತ್ತು ಶೇಕಡ 75 ರಂತೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಬೇಸಾಯವು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸಸ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಗಿಡಗಳು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ರೈತರು ಮತ್ತು ಸಸ್ಯೋತ್ಪಾದಕರು ಈ ಗಿಡಗಳ ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನರ್ಸರಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾದರಿ ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ನರ್ಸರಿಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ, ಕಚ್ಚಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಒಣಗಿಸುವಿಕೆ, ಶೇಖರಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ, ಮೌಲ್ಯಧಾರಿತ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಳಪೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಈ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ರೈತರು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಂಸ್ಕರಣಾದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಬೇಸಾಯವು ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಹೀಗಾಗಿ ಬೆಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಈ ಬೆಳೆಗಳ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುವಿಕೆ, ಶೇಖರಣೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರು ಪರಿಣಿತರಾಗಲು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಫಲಪ್ರದವಾಗಲು ರಾಜ್ಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. United Nations ನ FAO ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಐದು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ 'Integration of Medicinal, Aromatic and Dye plants (MADPs) in the Organic System to improve Livelihoods of small farm holders in Karnataka' ಎಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜೈವಿಕ ಕೇಂದ್ರ, ಹುಳಿಮಾವು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

5.7 ತೋಟದ ಬೆಳೆಗಳು:

5.7.1. ತೋಟದ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ವಿಭಾಗ

ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬೀಳುವ ರೋಗ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕೈಗೊಳ್ಳದೇ ಹೋದಲ್ಲಿ ಫಸಲಿನ ಇಳುವರಿಯು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲಾವಲಯ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯವಲಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ 51 ಪರೋಪಜೀವಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಕಪ್ಪುತಲೆ ಹುಳುವಿನ ನಿಯಂತ್ರಣೆಗಾಗಿ ಪರೋಪಜೀವಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಕೀಟ ಬಾಧೆ ಇರುವ ರೈತರ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಉಚಿತವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭೂ ಹವಾಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣೆಗಾಗಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ರೈತರುಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

- ಇಲಾಖಾ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಲಯ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯವಲಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯ 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ರೂ.61.79 ಲಕ್ಷಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 514.77ಲಕ್ಷ ಪರೋಪಜೀವಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಗುರಿ ಇದ್ದು 31.3.09ರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ರೂ.60.62 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ 521.83 ಲಕ್ಷ ಪರೋಪಜೀವಿಗಳನ್ನು(ಗೋನಿಯೋಜಿಸ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಕಿಮೇರಿಯಾ) ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ತೆಂಗಿನ ಕಪ್ಪುತಲೆ ಹುಳುವಿನ ನಿಯಂತ್ರಣೆಗಾಗಿ ಕೀಟ ಭಾದಿತ ತೆಂಗಿನ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- ಜಿಲ್ಲಾವಲಯ ಯೋಜನೆಯಾದ 'ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ'ದಡಿ ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬೀಳುವ ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣೆಗಾಗಿ 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರೂ.63.24 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಒಟ್ಟು 24042 ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಶೇ 50% ರ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ರಾಜ್ಯವಲಯ ಯೋಜನೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ 'ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಸಮಗ್ರನಿಯಂತ್ರಣೆ' ಯೋಜನೆಯಡಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಜೈವಿಕ ಕೀಟನಾಶಕ, ಸಸ್ಯೋಹಕ ಬಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಶೇ.50ರ ರಿಯಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿತರಿಸಲಾಗಿದೆ. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರೂ.92.70 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚದ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು 10157 ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ವಿತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

5.7.2. ವೀಳ್ಯದಲೆ ಪುನಶ್ಚೇತನ:

ಚಾಮರಾಜನಗರ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ವೀಳ್ಯದಲೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಹಾಲವಾಣ (Erythrina indica) ಮರವನ್ನು ಆಸರೆ ಮರವನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಾಲವಾಣ ಮರಕ್ಕೆ ಕೀಟ ಬಾಧೆಯು ತಗಲಿ ಆಸರೆ ಮರವೇ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಭಾಗದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಯಾದ ವೀಳ್ಯದಲೆಯು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ. ವೀಳ್ಯದಲೆ ಬೆಳೆಯ ಪುನಶ್ಚೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಹರದನಹಳ್ಳಿ, ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆರವರಿಗೆ 3 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಸದರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ರೂ.5.37 ಲಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.7.3. ತೆಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಯೋಜನೆ

i) 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೆಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಅನುದಾನಿತ ತೆಂಗು ಸಮಗ್ರ ಬೇಸಾಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವಿವರಿಸಿದೆ.

- ತೆಂಗು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ತಾಕುಗಳನ್ನು ಗುಚ್ಚಗ್ರಾಮ ಗುಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು.
- ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಲು ಸಾವಯವ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುವುದು.

ii) ತೆಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ವತಿಯಿಂದ ಶೇ.50ರ ಸಹಾಯಧನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಪಾಲಿನ ಮೊತ್ತ ಶೇ.50 ರೊಂದಿಗೆ ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್.ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಟಿXಡಿ ತೆಂಗಿನ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸದರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ತೆಂಗಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ನಿಗದಿತ ದರದಲ್ಲಿ ವಿತರಿಸಿ ತೆಂಗಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸದರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ರೂ.6.25 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ 25,000 ಸಂಖ್ಯೆ ಮಿಶ್ರತಳಿ ತೆಂಗಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ.

iii) ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜವರನಹಳ್ಳಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೆಂಗು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಹಾಗೂ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರೂ.41.47 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದು, CPCRI, Kasaragodu ರವರಿಂದ coconut chips ಹಾಗೂ Modern copra dryer ಘಟಕಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು, ರೂ.6.58 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ರೂ.3.23 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಭೂ ಸೇನಾ ನಿಗಮ ರವರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದುವರೆದು, ರೂ.0.59 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು virgin coconut oil ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು C.D.B, Kochi ಗೆ ಪಾವತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿಕೆ ಮೊತ್ತ 30.93 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು 2009-10ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಮರು ಮೌಲ್ಯೀಕರಣಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಖರ್ಚು ಭರಿಸಲಾಗುವುದು.

iv) 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರೂ.328.73 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 2010 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಸ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ತಾಕುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರೂ.74.08 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ 484 ಹೆ.ಹಳೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ತಾಕುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಮಾಡಿದ್ದು 320

ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರದ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಶೇ 50% ರಂತೆ ರೂ 63.20ಲಕ್ಷಗಳ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

5.7.4. ಬೀಜದ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ನರ್ಸರಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾವಲಯ ಯೋಜನೆ:

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳಡಿ ಬೇಕಾಗುವ ತೆಂಗಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ರೈತರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ.

- ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜದ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖಾ ಸಸ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ತೆಂಗಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ವಿತರಿಸುವ ಮೂಲಕ ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯ ಪ್ರದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು.

2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 3,94,263 ಬೀಜ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿವಿಧ ಸಸ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೀಜದ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ರೂ.47.80 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

5.8. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ / ನರ್ಸರಿಗಳು

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 410 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ / ಸಸ್ಯಾಗಾರಗಳಿದ್ದು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 237 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ / ಸಸ್ಯಾಗಾರಗಳು ರಾಜ್ಯವಲಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು 173 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ / ಸಸ್ಯಾಗಾರಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ವಲಯದಲ್ಲೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 15732 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ 10,050 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾವು, ಸಪೋಟ, ದಾಳಿಂಬೆ, ತೆಂಗು, ಗೋಡಂಬಿ, ಸೀಬೆ, ಹಲಸು, ಪನ್ನೇರಳೆ, ನೇರಳೆ, ನೆಲ್ಲಿ, ಸೀತಾಫಲ, ಹುಣಸೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದಿರುವ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯೋತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗದಿರುವ ಪ್ರದೇಶವು ಹೆಚ್ಚಿನಾಂಶವು ಕಲ್ಲುಗೊರಚು, ಗಿಡ ಗಂಟೆಗಳು, ಏರಿಳಿತಗಳು, ಕೊರಕಲುಗಳು, ಚೌಳು ಪ್ರದೇಶ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳಿಲ್ಲ.

ಇಲಾಖೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ / ನರ್ಸರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಸ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳಡಿ ಅಂದಾಜು 26 ಲಕ್ಷ ಕಸಿ / ಸಸಿಗಳನ್ನು ಸದರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ರೂ. 100 ಲಕ್ಷಗಳ ಅವರ್ತ ನಿಧಿಯನ್ನು ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ನೀಡಿದೆ ಹಾಗೂ ಏಜೆನ್ಸಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ರೂ.100 ಲಕ್ಷಗಳ ಅನುದಾನದಲ್ಲಿ ಏರೋಫೋನಿಕ್ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಆಲೂಗಡ್ಡೆಯ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ರೂ.1947.00 ಲಕ್ಷ ಅನುದಾನದಲ್ಲಿ 16 ಲಕ್ಷ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕಸಿ/ಸಸಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಹಾಗೆಯೇ ರಾಜ್ಯವಲಯ ಯೋಜನೆಯಡಿ ರೂ. 400.00ಲಕ್ಷ

ಜಿಲ್ಲಾ ವಲಯ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಸಸ್ಯೋತ್ಪಾದನೆ ಅಡಿ ರೂ.35.49 ಲಕ್ಷ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ನರ್ಸರಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ರೂ.134.91 ಲಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಅಡಿ 2.33ಲಕ್ಷ ಗುರಿ ನೀಡಿದ್ದು, ಸದರಿ ಯೋಜನೆಗಳಡಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಮೂಲಭೂತಸೌಕರ್ಯ, ಗ್ರಾಂಡ್ ನರ್ಸರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಮಂಡಲ ನರ್ಸರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.9 ತಾಳೆ ಬೆಳೆ

ತಾಳೆ ಬೆಳೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಅನುದಾನಿತ Integrated Scheme for oil seeds, pulses, oil palm and Maize (ISOPOM) ಯೋಜನೆಯಡಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ, ಎಣ್ಣೆ ಬೀಜ, ದ್ವಿದಳ ದಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಜೋಳ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತಾಳೆ ಬೆಳೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.

5.9.1. ತಾಳೆ ಬೆಳೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಖಾದ್ಯತೈಲದ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೇಡಿಕೆ 120-130 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಇದ್ದು, ದೇಶೀಯವಾಗಿ ಖಾದ್ಯ ತೈಲದ ಉತ್ಪನ್ನ ಕೇವಲ 75-80 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಮಾತ್ರ ಇರುವುದರಿಂದ, ಉಳಿದ ಖಾದ್ಯತೈಲದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 45-50 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಖಾದ್ಯ ತೈಲವನ್ನು ಹೊರದೇಶಗಳಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೇ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು ರೂ.20,000 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಖಾದ್ಯ ತೈಲದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ತಾಳೆ ಬೆಳೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇತರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ತಾಳೆ ಬೆಳೆಯಿಂದ, ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಅತ್ಯಧಿಕ ಖಾದ್ಯ ತೈಲ ದೊರೆಯುವುದರಿಂದ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ತಾಳೆ ಬೆಳೆ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ತಾಳೆ ಬೆಳೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯೊಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅನುದಾನಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸಹ ಬಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡ 75:25 ರಂತಿರುತ್ತದೆ. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಒಟ್ಟು ರೂ.991.94 ಲಕ್ಷಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗೆ ರೂ.658.27 ಲಕ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ತಾಳೆ ಬೆಳೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ, ಮೂಲತಃ ತಾಳೆ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ರೈತರಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಲು, ಬೇಸಾಯ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ರಸ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಔಷಧಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಾಳೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ತಾಳೆ ರೈತರಿಗೆ ಡೀಸೆಲ್ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್, ಎಲೆ ಕೊಚ್ಚುವ ಯಂತ್ರ, ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರ, ತಾಳೆ ಹಣ್ಣು ಕಟಾವು ಮಾಡುವ ಯಂತ್ರ, ಹಗುರವಾದ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಏಣಿ ಖರೀದಿಸಲು, ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಹೊಸ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಯನ್ನು

ತೆರೆಯಲು ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೇ, ತಾಳೆ ಬೇಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ರೈತರನ್ನು ಪ್ರವಾಸ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 4600 ಹೆ. ಹೊಸ ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗೆ 3005 ಹೆ. ಹೊಸ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ 6685 ಟನ್ ಗಳ ತಾಳೆ ಹಣ್ಣುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ 1203 ಟನ್ ಖಚ್ಚಾ ತಾಳೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ತಾಳೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ, ತಾಳೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಈ ವರ್ಷ 8.90 ಲಕ್ಷ ತಾಳೆ ಮೊಳಕೆಗಳನ್ನು (ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ಹೊರ ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ತಾಳೆ ಮೊಳಕೆಗಳು ಸೇರಿ) ತಾಳೆ ಬೆಳೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ವಿವಿಧ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜ್ಯದ ತಾಳೆ ಮೊಳಕೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ, ಹೆಚ್.ಡಿ. ಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತಾರಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಳೆ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಾರಕ ಬಿಜೋತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ, 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 3.0 ಲಕ್ಷ ತಾಳೆ ಮೊಳಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾಳೆ ಬೆಳೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮಾರುವುದರ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ರೂ.30.00 ಲಕ್ಷಗಳ ಆದಾಯ ಬಂದಿದೆ.

ತಾಳೆ ಬೆಳೆ ಯೋಜನೆಯಡಿ ತಾಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಬೆಲೆ ನಿಗದಿ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ, ತಾಳೆ ರೈತರು, ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು 3 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬೆಲೆ ನಿಗದಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುವ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಳೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಾಳೆ ರೈತರಿಂದ ಖರೀದಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಸಮಿತಿಯು 3 ಬಾರಿ ಸೇರಿ ತಾಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುತ್ತದೆ.

5.9.2. ತಾಳೆ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮದ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಬಗ್ಗೆ.

2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ, ತಾಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಲೆಯು ಏರಿಳಿತವನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದು, ಏಪ್ರಿಲ್-09 ಮಾಹೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಟನ್ನಿನ ತಾಳೆ ಹಣ್ಣಿಗೆ ರೂ.6175/- ನಿಗದಿಯಾಗಿದ್ದು, ಕ್ರಮೇಣ ಇಳಿಮುಖವನ್ನು ಕಂಡು ಫೆಬ್ರವರಿ-09 ಮಾಹೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ರೂ.3285/- ಗಳಿಗೆ ಇಳಿಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಕಚ್ಚಾ ತಾಳೆ ಎಣ್ಣೆಯ ಮೇಲಿನ ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೊರ ದೇಶಗಳಿಂದ ಖಾದ್ಯ ತೈಲವು ಸರಬರಾಜಾದ ಕಾರಣ ಖಾದ್ಯ ತೈಲದ ಬೆಲೆ ಇಳಿಮುಖ ಕಂಡಿತು. ಕಳೆದ 8 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ತಾಳೆ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಲಭಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡು, ತಾಳೆ ರೈತರನ್ನು ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಲು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮದ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ದಿನಾಂಕ: 25.03.09 ರಿಂದ 24.05.09 ರ ಅವಧಿಗೆ ಹಾಗೂ 800 ಟನ್ಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮದ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಯೋಜನೆ (MIS) ಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ

ತಂದಿತ್ತು. ಸದರಿ ಅವಧಿಗೆ MIS ಅಡಿ ಪ್ರತಿ ಟೆನ್ನಿಗೆ ರೂ.5000/- ಗಳಂತೆ ದರವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಎಣ್ಣೆ ಬೀಜ ಬೆಳೆಗಾರರ ಮಹಾಮಂಡಳಿ ನಿಯಮಿತ ರವರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ, ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಖಾದ್ಯ ತೈಲದ ಬೇಡಿಕೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಶೇಕಡ 5 ರಂತೆ ಏರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ತಾಳೆ ಹಣ್ಣಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಮರು ಖರೀದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ತಾಳೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಜೈವಿಕ ಇಂಧನವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಲು ಅವಕಾಶಗಳಿರುವುದರಿಂದ, ತಾಳೆ ಎಣ್ಣೆಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಬೇಡಿಕೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತಾಳೆ ಬೆಳೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಭವಿಷ್ಯವಿದೆ.

5.10 ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ:

ನೀರು ಕೃಷಿ/ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಮಿತ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿಯ ಬಳಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಮಿತವ್ಯಯ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮನಗಂಡು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 1991-92 ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದಲೂ ಹನಿ/ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ರೂ.387 ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು ಇದುವರೆಗೆ 2,01,980 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

5.10.1 ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು

- 1) ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು (ಕೇಂದ್ರ 40% + ರಾಜ್ಯ 35% or 60%) 2006-07 ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- 2) ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹನಿ ನೀರಾವರಿ, ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಾಗಿ ಸಹಾಯಧನ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು ಕಾಪಿ, ಟೀ, ರಬ್ಬರ್, ತಾಳೆ ಬೆಳೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ ಲಭ್ಯವಿದೆ.
- 3) ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಗರಿಷ್ಠ 5 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದವರೆಗೆ ಸಹಾಯಧನ ಲಭ್ಯವಿದೆ.
- 4) ಹನಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ರೈತರಿಗೆ ಮೊದಲ 2 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದವರೆಗೆ ಶೇ 75 ರಂತೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದ 3 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಶೇ 50 ರಂತೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- 5) ಬಿಜಾಪುರ, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ 2 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದವರೆಗೆ ಶೇ 100 ಮತ್ತು ಉಳಿದ 3 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಶೇ 50 ರಂತೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

6) ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗೆ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ. 7,500/- ರಂತೆ ಶೇ 50ರ ದರದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ಬೆಳೆವಾರು ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಪ್ರದೇಶ (ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗಳಲ್ಲಿ)

2006-07 ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು 3584.10 ಲಕ್ಷ ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ರೂ. 3194.46 ಲಕ್ಷ ಒದಗಿಸಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ರೂ.6778.56 ಲಕ್ಷಗಳ ಅನುದಾನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದು, 31-03-07 ರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ರೂ.5453.72 ಲಕ್ಷಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿಕೆ ರೂ.1324.85 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು 2007-08 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

2007-08 ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ರೂ. 7765.37 ಲಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುಮೋದನೆ ದೊರೆತಿದ್ದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಪಾಲು ರೂ.4068.02 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲು ರೂ.3697.35 ಲಕ್ಷಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಮಾರ್ಚ್ 2008 ರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲು ರೂ.3388.30 ಲಕ್ಷಗಳು ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲು ರೂ.4685.86 ಲಕ್ಷ ಒಟ್ಟು ರೂ.8074.16 ಲಕ್ಷಗಳು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮಾರ್ಚ್ 2008 ರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ರೂ.5595.88 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿಕೆ ರೂ.2478.25 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು 2008-09 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚ ಭರಿಸಲಾಗಿದೆ. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟು ಗುರಿ ರೂ.8982.61 ಲಕ್ಷಗಳು ಇದ್ದು, ಮಾರ್ಚ್ 2009ರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ರೂ.7072.50 ಲಕ್ಷಗಳ ಸಬ್ಸಿಡಿಗೆ 21980 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೌತಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

5.10.2 ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ

2008-09ನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ವಲಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ 10 ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 252 ರೈತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 8 ತಿಂಗಳ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2008ರ ಮಾಹೆಯಲ್ಲಿ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ 'International Flora Expo' ರಲ್ಲಿ ಇಲಾಖಾ ಮಳಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಜೂನ್-2008ರ ಮಾಹೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ , ಬೆಂಗಳೂರುನಲ್ಲಿ ಮಾವು ಮೇಳ -2008 ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಮಾವು ಬೆಳೆಗಾರರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ನವೆಂಬರ್-2008ರ ಮಾಹೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರುನಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ "ಕೃಷಿ ಮೇಳ-2008" ರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಮಳಿಗೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಹಾಗೂ ಇಲಾಖೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಿತ್ತಿ ಚಿತ್ರ, ಕರಪತ್ರ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಪ್ರಚಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಗ್ರಹ ಆಧಾರಿತ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

5.11 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

5.11.1 ಕೃಷಿ ರಫ್ತು ವಲಯಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕೃಷಿ ರಫ್ತು ವಲಯಗಳಿವೆ. ವಿವರ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ;

ಕೃಷಿ ರಫ್ತು ವಲಯ/ಬೆಳೆ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು
ಮಿಡಿ ಸೌತೆ	ಬೆಂಗಳೂರು (ನ), ಬೆಂಗಳೂರು (ಗ್ರಾ), ಕೋಲಾರ
ಗುಲಾಬಿ ಈರುಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು (ನ), ಬೆಂಗಳೂರು (ಗ್ರಾ), ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು, ಹಾಸನ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಧಾರವಾಡ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ
ಹೂ ಗಳು	ಬೆಂಗಳೂರು (ನ), ಬೆಂಗಳೂರು (ಗ್ರಾ), ಕೋಲಾರ, ಕೊಡಗು, ತುಮಕೂರು, ಬೆಳಗಾವಿ
ವೆನಿಲ್ಲಾ	ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಉಡುಪಿ, ಕೊಡಗು

5.11.2 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳು

1. **ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ (ಹಾಪ್‌ಕಾಂಸ್):** ಇದು ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘವಾಗಿದ್ದು, ಬೆಂಗಳೂರು (ನ), (ಗ್ರಾ) ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ, ಸಂಘವು ಸುಮಾರು 100 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಪ್ರತಿ ದಿನ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.
2. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, 17 ಜಿಲ್ಲಾ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಘಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವು, ರೈತರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ನಗರ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಘಗಳ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಮಂಜಸ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ.
3. ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಲು ಮಹಾ ಮಂಡಳಿಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು, ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ 'ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಹಕಾರಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಹಾ ಮಂಡಳಿ'ಯು (ಕೆ.ಹೆಚ್.ಎಫ್) ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಂಡಳಿಯು, ತನ್ನ ಸದಸ್ಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಎನ್.ಸಿ.ಡಿ.ಸಿ. ಮುಖೇನ ಒದಗಿಸಲು ಸಹ ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.
4. **ರೈತರ ಸಂತೆ:** ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳ ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಂಡಳಿಯು ರೈತರ ಸಂತೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದು, ರೈತರು/ಬೆಳೆಗಾರರೇ ನೇರವಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು, ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ಕಮಿಷನ್ ಏಜೆಂಟ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲದೇ, ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಯಲಹಂಕ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.
5. **ಸಫಲ್ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಹರಾಜು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ:** ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೈನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯ ನೂತನ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, 60 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ, ಹವಾನಿಯಂತ್ರಿತ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಹರಾಜು ಕೇಂದ್ರ, ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ವಿತರಣಾ

ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಸಗಟು ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗಳು ಇವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಸುಮಾರು 30 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಣ್ಣು ತರಕಾರಿಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಪಹಿವಾಟನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಆಯ್ದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸಹ ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

5.11.3 ಶೀಘ್ರಗೃಹಗಳು

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 68 ಶೀಘ್ರ ಗೃಹ ಘಟಕಗಳಿದ್ದು, 2,29,501 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಶೇಖರಣೆಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರಗೃಹಗಳ

ವರ್ಗ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಖರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (ಟನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)
ಸರ್ಕಾರ	4	3970
ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	4	7340
ಖಾಸಗಿ	60	218191
ಒಟ್ಟು	68	229501

68 ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ 88 ರಷ್ಟು ಘಟಕಗಳು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

ಉತ್ಪನ್ನಗಳವಾರು ಶೀಘ್ರಗೃಹಗಳ ಹಂಚಿಕೆ

ಉತ್ಪನ್ನ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಖರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (ಟನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)
ಹಣ್ಣುಗಳು	8	5941
ಆಲೂಗಡ್ಡೆ	16	69670
ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಮತ್ತು ಹುಣಸೆ	4	6550
ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಹುಣಸೆ	10	52000
ಬಹುಪಯೋಗಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	30	95340
ಒಟ್ಟು	68	229501

6. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿರುವ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

6.1 ಕರ್ನಾಟಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಹಾಮಂಡಳಿ (K.H.F)

ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಲು ಮಹಾ ಮಂಡಳಿಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು, ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಹಕಾರಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಹಾ ಮಂಡಳಿಯು (ಕೆ.ಹೆಚ್.ಎಫ್) 1998ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ 18 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಸದಸ್ಯತ್ವ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಸದಸ್ಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಎನ್.ಸಿ.ಡಿ.ಸಿ. ಮುಖೇನ ಒದಗಿಸಲು ಸಹ ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ರೈತರು ಬೆಳೆಯುವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಲಾಭದಾಯಕ ಬೆಲೆ ದೊರಕಿಸುವುದು.
2. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಶೇಖರಣೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ವಿಂಗಡಣೆ, ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್, ಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಫ್ತು ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
3. ರೈತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೇಸಾಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ ಒದಗಿಸಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ, ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದು.
4. ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ (ಹೈ-ಟೆಕ್) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಸಲು ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ನೆರವು ಒದಗಿಸುವುದು.
5. ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಪ್ರಸರಣ, ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು.
6. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವುದು.
7. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ತಜ್ಞರ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸುವುದು.
8. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕುರಿತ ಸಮಗ್ರ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
9. ಜಿಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪೂರಕವಾದ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವುದು.
10. ರಾಜ್ಯದ ಇತರೇ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯಮಶೀಲ ಸಂಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು.

6.2. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ (ಹಾಪ್‌ಕಾಮ್ಸ್)

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದ ಡಾ|| ಎಂ.ಹೆಚ್.ಮರಿಗೌಡರವರು ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗಾರರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ 1959ರಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ತದನಂತರ ರೈತರ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಹಣ್ಣು ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದೇ ಸಂಘವನ್ನು ತೋಟದ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಹಕಾರಿ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣ ಸಂಘ ನಿಯಮಿತ (ಹಾಪ್‌ಕಾಮ್ಸ್) ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘವಾಗಿದ್ದು, ಬೆಂಗಳೂರು (ನ), (ಗ್ರಾ) ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ, ಸಂಘವು ಸುಮಾರು 100 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಪ್ರತಿ ದಿನ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ರೈತರು ಬೆಳೆಯುವ ಹಣ್ಣು ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

6.3 ನರ್ಸರಿ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ನಿಯಮಿತ

ನರ್ಸರಿ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವು 1964 ರಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪಿತಾಮಹರಾದ ಡಾ||ಎಂ.ಹೆಚ್.ಮರಿಗೌಡರವರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ಈ ಸಂಘದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳೆಂದರೆ, ನರ್ಸರಿ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಯುತ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಮಂಜಸ ದರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ 4 ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಘವು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗವಾಗಿದೆ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ನರ್ಸರಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ಮತ್ತು ಬೀಜೋತ್ಪಾದಕರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು.
2. ನರ್ಸರಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ಮತ್ತು ಬೀಜೋತ್ಪಾದಕರ ನಡುವೆ ಉತ್ತಮ ಬಾಂದವ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
3. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನರ್ಸರಿ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
4. ಸಸಿಗಳ ತಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ದರವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದು.
5. ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸಸಿಗಳು, ಬೀಜಗಳು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉಪಕರಣಗಳು, ರಸಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಔಷಧಿಗಳ ಸರಬರಾಜು.
6. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು.

ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು:

1. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಗಿಡಗಳು, ಬೀಜಗಳು, ಗೆಡ್ಡೆಗಳು ಮತ್ತಿತರೆ ಪರಿಕರಗಳ ಮಾರಾಟ.
2. ಗಾರ್ಡನ್ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರವು, ಸಂಘದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ, ತೋಟಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ, ಕೈತೋಟ, ಟೆರೇಸ್ ಗಾರ್ಡನ್, ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ತೋಟಗಳು ಹಾಗೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸೂಪರ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ಮಾಣ, ಮುಂತಾದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

6.4 ಮೈಸೂರು ಉದ್ಯಾನಕಲಾ ಸಂಘ

ಮೈಸೂರು ಉದ್ಯಾನಕಲಾ ಸಂಘವನ್ನು 1912 ರಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಜಿ.ಹೆಚ್ ಕ್ಯಾಂಬಿಗಲ್ ರವರು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದ ತೋಟದ ಕೃಷಿಕರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸಂಘವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು.

ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವುದು.
2. ಸಂಘದ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶ್ರವಣ-ದೃಶ್ಯಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು.

3. ಆಸಕ್ತ ತೋಟದ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಸಂವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾನ ವೇದಿಕೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.

ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ, ಸಿಂಪೋಸಿಯಂ, ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ತೋಟಗಳ ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಬಹುಮಾನ ನೀಡುವುದು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಚಿಕೆ, ನಿಯತಕಾಲಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕರಪತ್ರಗಳ ಮುದ್ರಣ, ಇಕೆಬಾನ, ಭಾರತೀಯ ಪುಷ್ಪಕಲೆ, ಬೋನ್ಸಾಯ್ ಕಲೆ, ಅಲಂಕಾರಿಕ ಉದ್ಯಾನವನ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಘದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಉದ್ಯಾನ ಕಲಾ ಸಂಘವು 1912 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಇದು ಮೂಲತಃ ಕಲ್ಕತ್ತಾದ ಬಟಾನಿಕಲ್ ಗಾರ್ಡನ್ ಕ್ಯುರೇಟರ್ ಆಗಿದ್ದ ವಿಲಿಯಮ್ ಕ್ಯಾರೆ ರವರಿಂದ 1820ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ಅಗ್ರಿ - ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ - ಸಂಘದ ತತ್ವಾಧಾರಿತವಾಗಿದೆ. ಲಾಲಾಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು, ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಅಂದರೆ, ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಮತ್ತು ಆಗಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವ ದಿನಗಳಂದು ಮೈಸೂರು ಉದ್ಯಾನ ಕಲಾ ಸಂಘದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಫಲಪುಷ್ಪ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಘಗಳು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

6.5 ಜೈವಿಕ ಕೃಷಿಕ ಸಂಘ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು 2004 ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೊರತಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನೀತಿಯನ್ವಯ ಹಲವಾರು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು(ಎಫ್.ಎ.ಒ) ಸಹ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳ ರೈತರು ಮತ್ತು ರೈತರ ಸಂಘಗಳು ಸೇರಿ, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಜೈವಿಕ ಕೃಷಿಕ ಸಂಘವನ್ನು ರಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂಘವು, ನೊಂದಣಿ ನಿಯಮ 1960 ರನ್ವಯ ನೊಂದಣಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
2. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯು, ಸಾಮಾಜಿಕ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ. ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟವೂ ಸಹ ಈ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ರುವುದರಿಂದ ಜೈವಿಕ ಕೃಷಿಕ ಸಂಘವು ಈ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.
3. ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ನೆರವು ನಿಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ಉತ್ಪಾದಕರ ನಡುವೆ ಜೈವಿಕ ಕೃಷಿಕ ಸಂಘವನ್ನು ನೋಡಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

6.6 ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತು ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ (ಕೆಪೆಕ್)

ರಾಜ್ಯದ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಅನ್ವಯ ಹಾಗೂ ಬೆಳೆಗಾರರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಹಾಗೂ ರಫ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ, ಕೆಪೆಕ್ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು 22/4/1996 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಕಂಪನಿಗಳ ನಿಯಮ 1956 ರಡಿ ನೋಂದಣಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಗಮವು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ;

- (1) ಹಣ್ಣುಗಳು: ಮಾವು, ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಸಪೋಟೆ, ಬಾಳೆ, ಅನಾನಸ್, ಪಪಾಯಿ, ಅಂಜೂರ, ಬೇಲ, ಸೀಬೆ ಇತ್ಯಾದಿ.
- (2) ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು: ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಮಾವಿನ ತಿರುಳು, ರಸ, ಟೊಮ್ಯಾಟೋ ಕೆಚಪ್, ಪ್ಯೂರಿ, ಜ್ಯಾಮ್, ಜೆಲ್ಲಿ, ನೀಲಿದ್ರಾಕ್ಷಿ ರಸ ಇತ್ಯಾದಿ.
- (3) ಪುಷ್ಪೋತ್ಪನ್ನಗಳು: ಗುಲಾಬಿ, ಸುಗಂಧರಾಜ, ಸೇವಂತಿಗೆ, ಕಾರ್ನೇಶನ್, ಗ್ಲಾಡಿಯೋಲೈ, ಜರ್ಬೆರಾ, ಆಂಥೂರಿಯಂ, ಗೋಲ್ಡನ್ ರಾಡ್ ಇತ್ಯಾದಿ.
- (4) ತೋಟದ ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳು: ಕಾಪಿ, ಗೇರು, ಕರಿಮೆಣಸು, ಏಲಕ್ಕಿ, ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ಶುಂಠಿ, ಅರಿಶಿನ, ಕೆಂಪುಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಒಣಕೊಬ್ಬರಿ, ಅಡಿಕೆ.
- (5) ತರಕಾರಿಗಳು: ಟೊಮೊಟೊ, ಆಲೂಗಡ್ಡೆ, ಈರುಳ್ಳಿ, ಬದನೆ, ಬೀನ್ಸ್, ಎಲೆಕೋಸು, ಕ್ಯಾರೆಟ್, ಹೂ-ಕೋಸು, ನವಿಲುಕೋಸು, ಸೌತೆ, ನುಗ್ಗೆ, ಕುಂಬಳ ಜಾತಿ ತರಕಾರಿ, ಯಾಮ್, ಬೀಟ್‌ರೂಟ್, ಬೆಂಡೆ ಇತ್ಯಾದಿ.
- (6) ಧಾನ್ಯಗಳು: ಅಕ್ಕಿ, ಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳುಗಳು, ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಬೀಜ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
2. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮೇಳ, ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಅಪೆಡಾ ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಮಾರಾಟಗಾರರ ಮತ್ತು ಖರೀದಿದಾರರ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಹೊರದೇಶಗಳ ಖರೀದಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಜಾಲವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
3. ರಫ್ತು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು.
4. ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.

6.7 ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುಷ್ಪ ಹರಾಜು ಕೇಂದ್ರ (IFAB)

ರಾಜ್ಯದ ಪುಷ್ಪ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 1995ರಲ್ಲಿಯೇ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಪುಷ್ಪ ಹರಾಜು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು, ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪುಷ್ಪ ಹರಾಜನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಈ ಮೊದಲಿನ ಪುಷ್ಪ ಹರಾಜು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು , ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ APEDA, KAIC, ಮತ್ತು SIFA ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ (APEDAದ ಅನುದಾನದಿಂದ

ರೂ.3.54 ಕೋಟಿ, KAIC ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, 5.11ಎಕರೆ) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಪುಷ್ಪ ಹರಾಜು ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ 2001 ರಲ್ಲಿ ಉನ್ನತೀಕರಿಸಿದೆ. ಈ ಹರಾಜು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿ ಡಚ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುಷ್ಪ ಹರಾಜು ಕೇಂದ್ರ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಂಪನಿಯನ್ನು 2002ರಲ್ಲಿ, SIFA (51%shareholdings), Flower Growers Indian Consortium (17%), KAIC (16%), KAPPEC (10%) and buyers (6%) ಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಈಗಾಗಲೇ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುಷ್ಪ ಹರಾಜು ಕೇಂದ್ರದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ದಿನಾಂಕ:18-01-2007ರಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ.ಕಮಲನಾಥ್‌ರವರು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ಈ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪುಷ್ಪಗಳಾದ ಗುಲಾಬಿ, ಆಂಥೂರಿಯಂ, ಕಾರ್ನೇಷನ್, ಜರ್ಬರಾ, ಬರ್ಡ್ ಆಫ್ ಪ್ಯಾರಡೈಸ್, ಆರ್ಕಿಡ್, ಸೇವಂತಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೂಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು.

2. ಈ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೂ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಬಯಸುವ ಬೆಳೆಗಾರರು ರೂ.5000 (ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು) ಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸಿ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಹೂಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಚೆಕ್ ಮೂಲಕವೇ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 4.80 ಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯದ ವಿವಿಧ ಹೂಗಳ ವಹಿವಾಟು ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ವಾಗುವ ಹೂಗಳು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೊಂದಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತರೆ ಭಾಗಗಳಿಗಲ್ಲದೆ ಹೊರ ದೇಶಗಳಿಗೂ ಸಹ ರಫ್ತು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಲಿ ಈ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ 60 ಬೆಳೆಗಾರರು ಮತ್ತು 80 ಖರೀದಿದಾರರು (sellers & Buyers) ನೊಂದಾಯಿಸಿದ್ದು, ವಾರದ ಎಲ್ಲಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಗಳ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪುಷ್ಪಗಳು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುಷ್ಪ ಹರಾಜು ಕೇಂದ್ರವು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

1. ಗುಣಮಟ್ಟ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ವಿಭಾಗ,
2. ಶೀತಲ ಗೃಹ
3. ಹರಾಜು ಸಂಭವನಾ ಕೊಠಡಿ
4. ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಕೊಠಡಿ
5. ವಿತರಣಾ ಕೊಠಡಿ
6. ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಹಾಲ್
7. ವಾಹನಗಳ ನಿಲ್ದಾಣ ಸೌಕರ್ಯ
8. ಕ್ಯಾಂಟೀನ್
9. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ನೇರ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

6.8 ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಕ್ಕೂಟ (SFAC):

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುವ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 25 ರಿಂದ 30 ರಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಉತ್ತಮ ಕೋಯ್ಲೋತ್ತರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸದರಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೂತನವಾಗಿ ಕೋಯ್ಲೋತ್ತರ ನಿರ್ವಹಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಶೀತಲ ಗೃಹಗಳ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು, ಈ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆ 1960 ರನ್ವಯ ಮಾರ್ಚ್ 2005ರಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಕ್ಕೂಟವು ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಅಪ್ರಧಾನ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ರೇಷ್ಮೆ, ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಕುರಿತ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚದ ಶೇ. 10 ಅಥವಾ ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟು ಈಕ್ವಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 26 ಅಥವಾ ರೂ.75 ಲಕ್ಷಗಳು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಕಡಿಮೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಔದ್ಯಮಿಕ ಬಂಡವಾಳ (ಬಡ್ಡಿ ರಹಿತ ಸಾಲವನ್ನು) ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

7. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- **ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ:** ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಕ್ಷಿಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದು, ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಪಗಳು ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹಾಳಾಗುವ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಕಟಾವಿನ ನಂತರದ ಜೋಪಾನಣೆಯು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಲಯದ ಲಾಭದಾಯಕತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಹಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ರೈತ ಸಮುದಾಯವು ಸಹ ಅಧಿಕ ಮೌಲ್ಯವುಳ್ಳ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಲವು ತೋರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರೂ.174.38ಲಕ್ಷಗಳ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ರೈತರಿಗೆ ವಿತರಿಸಿದೆ.

- **ಅಡಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ - ಶೃಂಗೇರಿ**

- ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳೆರೋಗವು ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡು ಬೆಳೆ ಹಾನಿಯಾಗಿದ್ದು ಕೊಳೆರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣೆಗೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರವು ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಿದೆ.
- ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಳದಿ ಎಲೆ ರೋಗದ ನಿಯಂತ್ರಣೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬಾಗಲಕೋಟೆರವರಿಗೆ ರೂ.2.00 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸಿದೆ. ಅಡಿಕೆ ತೋಟವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ರೈತರ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾ

ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಕೀಟ ಹಾಗೂ ರೋಗಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತೃತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ನೇರ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡುವ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಹೊಂದಿದೆ.

○ **ಅಡಿಕೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಮಂಗಳೂರು**ರವರಿಗೆ ಅಡಿಕೆ ಮೌಲ್ಯ ವರ್ಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ರೂ. 100 ಲಕ್ಷಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸದರಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಮೂಲಕ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಅಡಿಕೆಯ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಅಡಿಕೆಗೆ ಸ್ಥಿರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆ ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಲಾಗಿದೆ.

● **ಕರ್ನಾಟಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘ:** ರಾಜ್ಯದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ನರ್ಸರಿಗಳು ವಹಿಸಬಹುದಾದ ಸಮರ್ಥವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಮನಗಂಡು "ವಿಶೇಷ ಉದ್ದೇಶ ವಾಹಕ" ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಹಾಗೂ ರೈತರ ನಿರಂತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏಜೆನ್ಸಿಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘಗಳ ನೊಂದಣಿ ಕಾಯ್ದೆ 1960 ಅಡಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸದರಿ ಏಜೆನ್ಸಿಯ ಅಡಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯವಲಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಫಲದಾಯಕ ಹಾಗೂ ಲಾಭದಾಯಕ ಘಟಕಗಳನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

● **ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ನೀತಿ:** ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಉದ್ಯಮದಾರರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗಾರರು, ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ನೊಳಗೊಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಂಡಳಿಯು, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿಗಳ ಬೆಳೆ, ಬೇಸಾಯ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು, ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆ ಬೇಸಾಯದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ತಪಾಸಣೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ, ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ಬೆಳೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮಾಪನ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಅನುಮೋದಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದೆ.

● **ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ/ ಕಾಲೇಜು:** ನೂತನ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅಧಿನಿಯಮ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದು, 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರೂ 5.00 ಕೋಟಿಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿವಿಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈಗಿರುವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕಾಲೇಜುಗಳು (ಅರಬಾವಿ ಮತ್ತು ಮೂಡಿಗೆರೆ) ಜೊತೆಗೆ ಬೀದರ್ ಹಾಗೂ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೂತನವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನ

ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರೂ 2.00 ಕೋಟಿಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಸದರಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸಂಶೋಧನೆ, ಬೋಧನೆ ಹಾಗೂ ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೈತಾಪಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದೆ.

- **4ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಫಲಪುಷ್ಪ ಪ್ರದರ್ಶನ:** ದಿನಾಂಕ:09-08-2008 ರಿಂದ 17-08-2008ರ ವರೆಗೆ ಒಟ್ಟು 9 ದಿನಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಫಲಪುಷ್ಪ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಸಸ್ಯೋದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಸದರಿ ಫಲಪುಷ್ಪ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದವು. ಈ ಫಲಪುಷ್ಪ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಅಳವಡಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾಡಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತಹ ಹಂಪಿ ವೈಭವವನ್ನು ವಿವಿಧ ಹೂವಿನಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಜನರ ಮನಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು.

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ:** ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯಡಿ ರೈತರುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಂಬಂಧಿತ ವಲಯಗಳಲ್ಲದೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ರೂ.60.21 ಕೋಟಿಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

1. ವಾಣಿಜ್ಯ ಪುಷ್ಪ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ 6 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ (ಉಡುಪಿ, ಮಡಿಕೇರಿ, ಶಿರಸಿ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಚಿಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ - ತುಮಕೂರು, ದಾವಣಗೆರೆ) ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
2. ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಸಸಿ/ಕಸಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಸರಬರಾಜು
3. ಸಮಗ್ರ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ಮಾಣ (ಬೀದರ್, ಕೊಪ್ಪಳ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಮೈಸೂರು)
4. ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾಪನೆ.
5. ಕರ್ನಾಟಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಹಾಮಂಡಳಿ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಹಾಪ್‌ಕಾಮ್ಸ್ ಬಲವರ್ಧನೆ.
6. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ ಸ್ಥಾಪನೆ.
7. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಬಲವರ್ಧನೆ ಮಾಡುವುದು.

- **ದೊಡ್ಡ ಸಾಗರೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ:**

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯತೋಟದಂತಹ ಉನ್ನತ ಸಸ್ಯಕಾಶಿಯನ್ನು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೊಡ್ಡಸಾಗರೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ "ದೊಡ್ಡಸಾಗರೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ" ದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ರೂ.100.00 ಲಕ್ಷಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಿಷನ್ ಯೋಜನೆ:**

- ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಿಷನ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ರಾಜ್ಯದ 24 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
- ಸದರಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಶೇ. 15 ರಂತೆ ರೂ.10.00 ಕೋಟಿಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ವಿವಿಧ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನದೊಂದಿಗೆ 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರೂ.107.18 ಕೋಟಿಗಳ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಣ್ಣು, ಪುಷ್ಪ ಬೆಳೆ, ಸಾಂಬಾರು, ಔಷಧಿಯ ಹಾಗೂ ಸುಗಂಧಿತ ಮತ್ತು ತೋಟದ ಬೆಳೆಗಳಡಿ 35768 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಸುಮಾರು 1266 ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳು, 6818 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಅಳವಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ ಘಟಕಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

- **ಸೂಕ್ಯ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ :** ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ನೀರಿನ ಸದ್ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಸೂಕ್ಯನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ್ದು, 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರವು ರೂ. 35.27 ಕೋಟಿಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲಿನ ಅನುದಾನವನ್ನಾಗಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನದೊಂದಿಗೆ ಒಟ್ಟು ರೂ. 70.72 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ 21980 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹನಿನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದೆ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಔಷಧಿ ಬೆಳೆಗಳ ಮಿಷನ್:** ಔಷಧಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲು, ಅವುಗಳ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಒದಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ಆಯುಷ್ ಔಷಧಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಗುಣಮಟ್ಟ / ಸಮಗ್ರತೆ / ಪರಿಣಾಮಕತ್ವ ಶಕ್ತಿ / ಸುರಕ್ಷತೆ ಕಾಪಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಆ ಮುಖೇನ ಬೆಳೆ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ರೈತರು ಸ್ಥಿರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆದಾಯಗಳಿಸುವಿಕೆಗೆ ನೆರವಾಗುವ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಔಷಧಿ ಬೆಳೆಗಳ ಮಿಷನ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸದರಿ ಮಿಷನ್ ಅಡಿ ಔಷಧಿ ಬೆಳೆಗಳ ನರ್ಸರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ಒಣಗಿಸುವ ಘಟಕ, ಗೋದಾಮು ನಿರ್ಮಾಣ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುವುದು, ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ, Market Intelligence, ಮರು ಖರೀದಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಸಾವಯವ ದೃಢೀಕರಣ, ಬೆಳೆ ವಿಮೆ ಅಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಮೇಲಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ 2008-09ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಟ್ಟು ರೂ.381.25 ಲಕ್ಷಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದ್ದು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲು ಕ್ರಮವಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

- **ಜೈವಿಕ ಕೇಂದ್ರ- ಬೆಳಗಾಂ:** ಹುಳಿಮಾವು ಜೈವಿಕ ಕೇಂದ್ರದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪೇಕ್ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಜೈವಿಕ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ

ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ವಿವಿಧ ಜೈವಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

- **ಮಾವು ಮೇಳ - 2009:** ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯತೋಟದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ದಿ:15.04.2009 ರಿಂದ 30.06.2009 ರವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಮಾವು ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಮಾವು ಮೇಳವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸದರಿ ಮೇಳವು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ:

- ಬೆಳೆಗಾರರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು
- ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಮಾವು ತಳಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು
- ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಳೆ ದೊರಕಿಸುವುದು
- ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ರಾಸಾಯನಿಕ ರಹಿತ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಮಾಗಿಸಿದ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳ ಸರಬರಾಜು
- ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಮಾವು ಬೇಸಾಯ, ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.